

2022 a református oktatás éve

Új beruházások, befektetések Marosvásárhelyen

Fotó: Nagy Tibor

A református oktatás jelenéről és kilátásairól tanácskoztak február 16-17-én Zeteváralján a romániai református tanintézmények képviselői, igazgatók és iskolalelkészek, valamint Kató Béla, az Erdélyi és Csúry István, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület püspöke. Az eseményről Benedek Zsoltot, a Marosvásárhelyi Református Kollégium igazgatóját kérdeztük.

Bodolai Gyöngyi

– 2022 a református oktatás éve, így először is a református felekezeti oktatás helyzetét vettük számba. Mint elhangzott, 7.000 körül van a 11 református és a református egyházzal szerződést kötött iskolákban tanuló diákok száma. Az is elhangzott, hogy az idén milyen beruházások, befektetések következnek az iskolákban, óvodákban, bölcsődékben. Ezenkívül megbeszéltük az idei kiemelt év programját is.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Téli rali a hétvégén

Február 26-27-én ismét átlagtartó rali lesz Marosvásárhelyen és környékén. A WinterFun by Le Baron című autós esemény második kiadásán, a 300 kilométernyi hosszúságú, Maros megyei ralin több mint 40 oldtimer, youngtimer és modern autó vesz részt.

2.

Fogadj örökbe egy édesanyját!

Országos adománygyűjtő kampányt kezdeményezett a Zurlí Alapítvány, amely révén nehéz helyzetben lévő édesanyjakat lehet megajándékozni kozmetikumokkal, könyvvel, vásárlási, de akár szépségszalonba szóló utalvánnyal, egy újonnan vásárolt ruhadarabbal, táskával, sállal, bármivel, ami örömet szerezhet egy nőnek.

5.

Évi 100 ezer új daganatos megbetegedés

Az EU országai közül Romániában a legnagyobb azoknak a haláleseteknek az aránya, amelyek a betegség időben való észlelése és kezelése esetében elkerülhetők lettek volna.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsaák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

„Kerékpárvonat”, de hol?

Antalfi Imola

Nagy kihívás a környezetszennyezés csökkentése a nagyvárosokban, vagy legalább ezek történelmi részein. Az óváros megóvása a zajártalomtól, a légszennyezéstől egyre fontosabb, ehhez pedig Európa (de Amerika sem kivétel) egyes nagyvárosaiban drasztikus, nem szokványos intézkedéseket vezetnek be az elkövetkező két év során. Ami az ilyen típusú várospolitikák esetében rövid időtávnak számít. A korszerű tömegközlekedés mellett a gépkocsiforgalom teljes kitiltása az óvárosból (a mégis behajtókat bírságolják), illetve az egyre divatosabb „biciklivonatok” (sok kerékpáros csoportban kerekézése) két olyan intézkedés, amelyek nyomán „felszusszanhatnak” a városközpontok.

Húsz év telt el a Marosvásárhely fenntartható fejlődését előreléptető, a célokat megfogalmazó Agenda 21 kidolgozása óta. Két évtized, amely alatt szinte semmi nem valósult meg a „fejlődés” e szeletében. Akkoriban, az európai szabványoktól eltérően, amelyek szerint az egy személyre eső zöldövezet 30-40 négyzetméter, nálunk ez csupán 9 volt. A húsz éve kitűzött cél, a zöldövezetek 30%-kal való növelése (városközpontban 10%) messze áll a megvalósítástól. Mint ahogy a célként megfogalmazott Koronka–Marosszentgyörgy melletti áthaladó, illetve a Segesvári út meghosszabbításaként elképzelt kerülőutak létrehozása, parkolóházak építése, kerékpárutak kialakítása, a tömegközlekedést összehangoló szolgáltatás létrehozása.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

FEBRUÁR

24., csütörtök

A Nap kel
7 óra 12 perckor,
lenyugszik
18 órakor.
Az év 55. napja,
hátravan 310 nap.

*Isten éltesse!

Ma MÁTYÁS,
holnap GÉZA napja.
GÉZA: régi magyar férfinév,
valószínűleg török méltóság-
névből keletkezett, a jelentése
hercegecske.

*

*

*

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max. -1 °C
min. -9 °C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2022. február 23.

1 EUR	4,9447
1 USD	4,3575
100 HUF	1,3868
1 g ARANY	254,8024

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Mezőkirályfalva a listavezető

A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság legfrissebb adatai szerint február 22-én, kedden Mezőkirályfalva községben volt a legnagyobb – 17,05 ezrelék – a koronavírus-fertőzöttségi arány. A második helyen Marosvásárhely áll 16,75 ezrelékkel, majd Dózsa György község (16,53), Marosszentgyörgy (16,24) és Koronka (15,85) következik. A megyei egészségügyi hatóság adatai szerint összesen 16 területi közigazgatási egységben volt 10 ezrelék fölötti tegnap a fertőzöttségi arány.

A héten lejár a szavazás

Február 27-ig, vasárnapig lehet még szavazni a Marosvásárhelyen először meghirdetett részvételi költségvetés életképesnek minősített pályázataira. A beérkezett 85 javaslatból 35-öt talált megvalósíthatónak a szakmai testület. A szavazás első szakasza után 30 pályázat marad versenyben. Az eredmények hitelesítését követően újabb szavazás következik, amikor a 10 legnépszerűbb projektet választja ki a lakosság. Február 22-ig, keddig több mint 2.000 szavazat érkezett a platformra, a legtöbb (623 voks) a kulturális és oktatási infrastruktúra kategóriában. További kategóriák: sétányok és gyalogosövezetek (382 szavazat), mobilitás, közlekedésbiztonság (189), zöldövezet és játszóterek (368), köztérrendezés (258), digitális város (297). A szavazáshoz létre kell hozni egy fiókot a <https://bugetareparticipativa.tirgumures.ro/> honlapon. Egy személy hat pályázatra szavazhat – minden kategóriából egyet választhat ki. Voksolás előtt a böngészőben be kell kapcsolni a helymeghatározót, ugyanis a platform kizárólag Marosvásárhely területéről fogadja el a szavazatokat.

Terápia Magyarózdon

A Bonus Pastor Alapítvány március 3-6. között négynapos terápiás programot szervez férfi és női szenvedélybetegeknek és hozzátartozóiknak Magyarózdon. A felvétel előzetes személyes beszélgetés alapján történik. Jelentkezni február 26-ig, szombatig lehet Marosvásárhelyen, McAlister Magdolnánál a következő telefonszámon: 0742-653-331.

Közüti baleset a villanyrendőrnél

Február 22-én, kedden az ernyei Selgros üzlet környékén lévő villanyrendőrnél három személygépkocsi és egy teherautó ütközött. A baleset után Szászrégen irányában lelassult a forgalom.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

WinterFun by LeBaron II.

Téli rali a hétvégén

Február 26-27-én ismét átlagtartó rali lesz Marosvásárhelyen és környékén. A WinterFun by LeBaron című autós esemény második kiadásán, a 300 kilométernyi hosszúságú, Maros megyei ralin több mint 40 oldtimer, youngtimer és modern autó vesz részt.

Kaáli Nagy Botond

A rajta február 26-án, szombaton reggel 8 órakor kerül sor a marosvásárhelyi várban, ekkorra várják az érdeklődőket, autókedvelőket is a szervezők.

Az idei esemény újdonsággal is szolgál: első alkalommal egy új, Bonus Night című esti etap is lesz. A rali két napig tart, az első napon Marosvásárhely – Balavásár – Kund – Vámosgálfalva – Marosugra – Marosvásárhely a körülbelül 150 kilométernyi hosszúságú útvonal, a Bonus Night etap 50 kilométeres. A második nap körülbelül 100 kilométert autóznak a résztvevők a Marosvásárhely – Nyárádszereda – Ákosfalva – Marosugra útvonalon.

A ralira ezúttal télen, a Retromobil Club Romania által rendezett versenyévaon kívül kerül sor. Éppen a téli körülmények miatt az esemény nem kizárólagosan veterán-

Hivatalos lett Mezőpanit címere

Az RMDSZ javaslatára döntött szerdai ülésén a kormány Mezőpanit címerének hivatalossá tételéről – jelentette be Cseke Attila fejlesztési és közigazgatási miniszter a kormányülést követően.

„A mezőpaniti közösség mátol hivatalosan, szabadon használhatja saját szimbólumát. A hivatalosított címer a 38. helyi szimbólum, amelynek használatára az RMDSZ garanciát szerez kormányzati szerepvállalása óta” – nyilatkozta a szakértárcavezető.

Mezőpanit címerét egy ezüstsáv szeli ketté, ez a településen átfolyó patakokat, illetve a közeli Maros vizét jelképezi. A címer felső felében kék mezőben egy kaput ábrázol, rajta tulipán, nap és hold, ezek Mezőpanitra, a Mezőség kapujára, illetve a helyi református templomkapura emlékeztetnek. A kapu alatt egy alfa és omega szimbólumot mutató biblia jelzi a helyiek hitét és bölcsességét. A címer alsó, zöld felében öt arany búzakarász szimbolizálja a helyiek foglalkozását, ad hálát a mezőpaniti gazdag termőföldért, és jelképezi a községet alkotó öt falut: Mezőpanit, Mezőbergenye, Székelykövesd, Harcó, Csittszentiván.

Korszerűsítik a közvilágítást Marosszentgyörgyön

Egy, a környezetvédelmi minisztérium által kiírt pályázatot nyert meg Marosszentgyörgy önkormányzata. A közvilágítás korszerűsítésére vonatkozó pályázat még 2020-ban lett nyertes. Sófalvi Szabolcs, Marosszentgyörgy polgármestere elmondta, hogy akkoriban még nem volt olyan nagy az érdeklődés a hivatalok részéről. Azonban Marosszentgyörgyön úgy gondolkodtak, hogy hiába modernizálták nem olyan régen a lámpatesteket, a jövő arról kell szólnjon, hogy minél hatékonyabb, minél kisebb fogyasztású megoldásokat alkalmazzanak. Erre egyrészt a környezetvédelem miatt van szükség, másrészt az egyre dráguló energia miatt. A megspórolt összeget pedig másra tudják fordítani.

Az új lámpatestek felszerelése, amelyek akár 40-50%-kal is képesek csökkenteni a fogyasztást, március első felében kezdődik. Az előljáró elmondta, hogy miután minden lámpatest a helyére kerül, havonta 3000-4000 lejt spórolhatnak az energiaszámlán, a korszerűsítésnek köszönhetően. Sófalvi Szabolcs elárulta, hogy a pályázatnál különösen bátrak voltak, hiszen mindössze 2-3% önrészt kellett vállaljanak, miközben más országos vagy európai uniós pá-

lyázatnál ez az arány 15-20% is lehet. Miután megnyerték a pályázatot, kiírták a közbeszerzést és múlt héten kiadták a munka elkezdésére vonatkozó rendeletet. Minden oszlon lesz lámpatest, a legeldugottabb utcában is, illetve Tófalván és Csejden is megtörténik a korszerűsítés. Az új LED-es lámpák hatékonysága és fényereje jóval nagyobb lesz, mint a most használatban levőké. Emellett pedig „okosak” is. Ez azt jelenti, hogy például azokban az utcákban, ahol nincs nagy forgalom, csökkentik a fényerőt, hogy ezzel energiát spóroljanak. A polgármester hozzátette, napielemből származó energiát is használnak majd a lámpák működtetéséhez. A főút mentén pedig külön megvilágítást kapnak az ájtárók, hogy minél kevesebb legyen a gázolás, illetve a járművezetők ne tudjanak arra hivatkozni, hogy nem látták a gyalogost.

Az önkormányzat szerint fél év alatt befejeződik a lámpák felszerelése, és már az idén az energia drágulása ellenére csökkenni fog a villanyszámla értéke Marosszentgyörgyön. Sófalvi Szabolcs azt mondta, hogy számításaik alapján 4-5 év alatt megtérül a pályázat önrésze. *(Nagy-Bodó Szilárd)*

RENDEZVÉNYEK

Ábel – bemutató márciusban

Tamási Áron Ábel című művéből állított színpadra táncjátékot a Maros Művészegyüttes. A bemutatóra március 6-án, vasárnap 19 órakor kerül sor a művészegyüttes kövesdombi székházában. Rendező-koreográfus Varga János, zeneszerző Kelemen László. Előzetes helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon. Belépésnél a védettségi igazolás felmutatása szükséges.

Csángóföldi reflexiók a Bernády Házban

Február 24-én, csütörtökön (ma) 17 órakor újabb tárlat nyílik Marosvásárhelyen. A csernátóni IKA Képzőművészeti Alkotóműhely mutatkozik be a Bernády Házban. A

műhelyhez csatlakozott 29 festő, grafikus, szobrász, díszítő-, fotó- és népművész munkáiból válogatott anyagot állítanak ki a Székely Géza kurátor rendezte kiállításon. A csángó magyarok élete, sorsa számos művészt megihletett, a mostani tárlaton sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi, csernátóni, csíkszeredai, székelyudvarhelyi, brassói, kolozsvári, marosvásárhelyi, illyefalvi, nagyenyedi, tasnádi, négyfalubeli alkotók művei tükrözik a témát. Néhányan a kiállítók közül a megnyitón is jelen lesznek. Méltató Nagy Miklós Kund művészeti író. Közreműködik a Dr. Bernády György kamarakórus.

A jég hátán – könyvbemutató

Február 25-én, pénteken 18 órától a marosvásárhelyi Studium Hub épületében bemutatják Csata Éva pszichológus A jég hátán című kötetét. Az esemény moderátora Csatlos Tünde, aki a szerzővel és dr. Lukács-Márton Rékával beszélget a könyvről és a hokizásról.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.

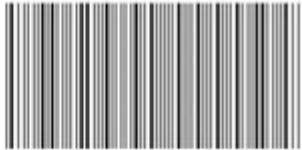
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Több mint 190 ezer romániai magyar állampolgár kap szavazói levélcsomagot

Több mint 190 ezer romániai lakcímmel rendelkező magyar állampolgár kap szavazói levélcsomagot az április 3-án tartandó magyarországi parlamenti választásokra – közölte Nagy Attila, a Nemzeti Választási Iroda (NVI) elnöke Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusán tartott szerdai sajtótájékoztatóján.

Nagy Attila (fotó) arra hívta fel a figyelmet, hogy aki megszerezte a magyar állampolgárságot, nem kapta meg automatikusan a választójogot is. Utóbbihoz fel kell iratkoznia a választói névjegyzékbe. Azok a honosított magyar állampolgárok vehetnek részt a magyarországi parlamenti választásokon, akik ezt már korábban megtették, vagy március 9-ig regisztrálnak a valasztas.hu vagy a magyarorszag.hu felületen. Az MTI kérdésére pontosította: a regisztráció tíz év után lejár, ha a regisztrált személy nem vesz részt a választásokon. Ha azonban részt vesz, minden alkalom, amikor leadja a szavazatát, a következő tíz évre meghosszabbítja a regisztráció hatályát.

Az NVI elnöke kiemelte: nemcsak a regisztrációra, hanem a már regisztráltak adatainak a módosítására is lehetőség nyílik. Fontosnak tartotta a megváltozott lakcím, a házasságkötéssel történt névváltoztatás bejelentését és az elhalálozások bejelentését is, hogy töröljék az elhunytakat a választói névjegyzékből.

Nagy Attila arra is kitért, hogy az idei választásokkal egy időben népszavazást is tartanak Magyarországon. Elmondta: a határon túli szavazóknak küldendő levélcsomagban egy általános tájékoztató, egy, a választó azonosítását szolgáló lap, az országgyűlési szavazólap, a népszavazási szavazólap, valamint belső boríték és válaszboríték lesz.

A választóknak a kitöltött szavazólapot és népszavazási lapot a belső borítékba kell tenniük, és ezt le kell ragasztaniuk. A magyar okmányaikban szereplő névvel, személyi adatokkal kell kitölteniük az azonosító lapot, amelyet alá kell írniuk. A belső borítékot és a kitöltött azonosító lapot kell a válaszborítékba tenni, és eljuttatni az NVI-hez.

Fotó: MTI

Nagy Attila kitért arra, hogy a levélszavazatot is tartalmazó válaszboríték visszajuttatása a szavazó felelőssége. Ehhez igénybe veheti a helyi szervezetek segítségét is. Hozzátette: az a biztos, ha Magyarország külképviseleire jutnak el a levélszavazatok. Ha valaki postán küldi, megtörténhet, hogy nem ér időben Budapestre a levél.

Az NVI elnöke elmondta: március 19-től 6 és 22 óra között nyitva tartanak a konzulátusok, és fogadják a levélszavazatokat. Hozzátette: a konzulátusokon biztosítják a titkos szavazás lehetőségét, de emellett segítséget is nyújtanak az azonosító lap kitöltéséhez.

Nagy Attila közölte: a külképviselleteken szavazhatnak azok a magyarországi állandó lakcímmel rendelkező állampolgárok is, akik ezt március 25-ig kérelmezik. (MTI)

A kelet-ukrajnai szeparatista területek függetlensége

Az elmúlt évek legnagyobb globális biztonsági válsága

A világ az elmúlt évek legnagyobb globális biztonsági válságával néz szembe az orosz–ukrán konfliktus miatt – jelentette ki amerikai idő szerint kedden este New Yorkban Antonio Guterres, az ENSZ főtítkára.

„Az úgynevezett kelet-ukrajnai szeparatista területek” függetlenségének kikiáltása Ukrajna területi integritásának megsértését jelenti – fogalmazott Guterres. A főtítkár szerint Moszkva „elferdítette a békefenntartás fogalmát”.

Újságíróknak elmondta: amikor egy ország csapatai annak beleegyezése nélkül belépnek egy másik ország területére, ahogyan az orosz erők tették, azokat „nem lehet pártatlan békefenntartóknak nevezni. Egyáltalán nem békefenntartók,

ahogy Moszkva nevezte őket” – tette hozzá. Guterres szerint Oroszország lépései „ellentétesek” az ENSZ alapokmányával is, és „halálos csapást mérnek a minszki megállapodásokra”, amelyek célja a béke helyreállítása Kelet-Ukrajnában. A főtítkár úgy vélte, hogy „ebben a kritikus pillanatban azonnali tűzszünetre és a katonai tevékenységek csökkentésére lenne szükség”, csak így lehetne túllépni ezen a „veszélyes helyzeten”.

Antonio Guterres arra buzdította a nemzetközi közösséget, hogy fogjanak össze és vérontás nélkül mentsék meg Ukrajna népét a „háború jelentette veszedelemtől”. A főtítkár megismételte, hogy továbbra is a békés megoldás keresését támogatja. (MTI)

Aggodalmas

Ebben a kardcsörtető hangulatban, amikor Putyin úgy viselkedik, mint Hitler 1939-ben – folyton arról beszél, hogy mennyire fontos a béke megtartása, de... –, és álnokul bevonultatja katonáit egy szomszédos ország, egykori birodalmi területre, hiszen mi más lenne titkos célja, nagyhatalmi álma, mint visszaállítani a cári vagy vörös birodalmat, az a kérdés, hány katona esik majd el orosz oldalon idegen moszkvai célokért és hány egy igazabbnak tűnő ügyért Ukrajnából?

Holott nekünk éveken át azt tanították: Ruszkij nyet agresszor. (Lásd mint Cseszkóban 68-ban, 56-ban.)

A háború már évek óta folyik távol Erdélytől, tőlünk keletre. Ezekén a területeken nem csupán a honfoglalás előtt jártak a magyarok, de a második világ-háborúban is. A Don Ukrajnában is folyik. (Nem is szólva Napóleon felvonuló hadairól vagy kudarcos visszavonulási kálváriájáról.)

Területeket csatol el a rezzzenéstelen arcú diktátor, az izmait fitogtató cárutánzat, Szent Vlagyimir. (Már nem Iljics.) A hosszú Kreml-béli aranyasztal mellett „tárgyal” a földgázforráson kuporgó egykori kémfőnök. Mi még nem érezzük a konfliktus hatásait közvetlenül, de bizonyosan lesznek. Félmilliónál is több menekültre számít Ukrajnából a román külügyminiszter. Talán a Bukovinából menekülő románok, akik nem kívánnak az ukrán hadseregben szolgálni. Vagy az ott élő oroszok, akik bizton számíthatnak Kijev szankciójára, ha nem tesznek azonnal hűségesküti hazájuknak, ahol kisebbségben élnek, szemben a kelet-ukrajnai, most kiküldött és elismert független népköztársaságokkal, ahol többségben vannak, de nem használhatják szabadon az anyanyelvüket. (Azt az ott élő románok és magyarok vagy lengyelek sem.)

Románia, a NATO-tag egészen bizonyosan az ukránok oldalán áll, hiszen egy területi foglalás, a határok sérthet-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

lenségének semmibevétele érthetően nyugtalanná teszi a hagyományos román politikai közgondolkodást, elitet, az országirányítókat, a parlamentet.

A kérdés az: befogadná-e lakásodba egy menekült családot? Nem szene gálit vagy irakit, hanem egy fehér, (keleti) keresztény öttagú családot, esetleg olyan zsidókat, akik számos szubjektív ostobaság folyamánként elfelejtettek idejében kivándorolni Izraelbe vagy Amerikába? Magyarokat

Kárpátaljáról, akik mégiscsak a te nyelvedet beszélnek – rosszabbul, mint te, de ők is magyarok –, közősek a történelmi gyökerek és a közelmúltban gyökerező életkeretek, kisebbségi helyzetük rosszabb, mint a tied, miénk. Ha vállalkozó vagy, munkát adnál nekik? Túltennéd magad az előítéleteken? Adnál élelmet, párnát, vért?

Második kérdés: elindulnál azonnal nagyobb cekkerrel, zsákkal, utánfutóval bevásárolni, benzint tartalékolni, abban a meggyőződésben, hogy ezek mind még jobban megdrágulnak, vagy el fognak fogyni, és akkor jönnek a harminchárom évvel ezelőtti nyomorúságok?

Hiszel a jóslatokban, a jólétesültek suttogásában? Félsz? Félni fogsz? Vagy megvonod a válladat, mert messze van, mint az iraki vagy afganisztáni háború, mint a jugo váltság? Mert nem a te háborúd? Nem tudsz oroszul, pedig te még tanultál egy-két évig. De dászvidányie tovaris? Esetleg fogadásokat fogsz kötni, mint ahogyan az angolok teszik, arra, hogy ki fog győzni, hány embert veszítenek a felek, mi lesz Ukrajnában, ha Putyin zászlaja leng a kijeji parlamenten? Mit lép majd Amerika? Milyen fegyvereket vetnek be?

Tőzsdézél? Vannak üzleti kapcsolataid Csernoviccal? Hiszel a híreknek, kommentátoroknak? Vajon percnként meg nézed majd a frissítéseket a telefonodon? Elmennél önkéntesnek, sebesültápolónak?

Voltál már háborúban?

Ország – világ

Az energiaszolgáltatók kompenzálása

Nicolae Ciucă arra kérte a szerdai kormányülés elején a munkaügyi és az energiaügyi minisztert, hogy számoljanak be az energiaszolgáltatóknak és vállalkozásoknak járó kompenzációk kifizetésének jelenlegi stádiumáról. Marius Budăi munkaügyi miniszter elmondta, hogy a kifizetések hétfőn elkezdődtek, kedden például 18 millió lejt folyósítottak a szolgáltatóknak. Közlése szerint a minisztérium folyamatosan tartja a kapcsolatot az állami kompenzációra jogosult vállalatokkal; a kifizetések a kérések leadásának ütemében történnek, az adataik ellenőrzése után a szolgáltatók azonnal megkapják a pénzüket. „Nem várjuk meg a törvényben előírt 30 napot, mert szeretnénk mielőbb lezárni ezt a folyamatot” – mondta a tárcavezető.

Sportminiszteri tanácsadó lett Szabó Katalin tornász

Novák Eduárd sportminiszter kabinetjében kapott tanácsadói megbízatást Szabó Katalin négyszeres olimpiai bajnok tornász. Szabó Katalin az 1984-es Los Angeles-i olimpián szerzett négy aranyérmet. Egyéniben gerendán, talajon és ugrásban diadalmaskodott, és a román tornászcsapattal is a dobogó legmagasabb fokára állhatott. Egyéni összetettben az ezüstérmet érdemelte ki amerikai versenytársa mögött. A Zágóban született sportoló emellett két világbajnoki és két Európa-bajnoki címet is szerzett. 1983-ban és 1984-ben 17 alkalommal mutatott be hibátlan, tíz pontot érő gyakorlatot.

Elajándékozott a kormány egymillió adag vakcinát

Az egészségügyi minisztérium tartalékaiban lévő AstraZeneca vakcinából 1.100.000 dózist adományoz az állam Pakisztánnak, Bangladesnek, Algériának és Líbiának. Erről szerdai ülésén fogadott el határozatot a kormány. Az egészségügyi tárca tájékoztatása szerint 500.000 adagot küldenek Pakisztánba, 200.000 dózist Bangladesbe, 200.000-et Algériába és 200.000-et Líbiába. (Agerpres)

Jogszabálytervezet a zajszennyeződésről

Törvénytervezetet fogadott el szerdai ülésén a kormány, amely a zajszennyezés új értékelési módszereinek az alkalmazására kötelezi a nagyobb városok helyhatóságait, illetve a repülőtereket, vasútvonalakat és közutakat kezelő gazdasági szereplőket. A környezetvédelmi minisztérium javaslatára elfogadott jogszabály a környezeti zajok értékeléséről és kezeléséről szóló 2019/121-es törvényt módosítja, és a 2020/367-es uniós irányelvet ülteti át a hazai jogrendbe. A kormányülésen elfogadott tervezet egyik újdonsága, hogy módszert ír elő a közúti forgalom környezeti zajával összefüggésben kialakuló iszkémiás szívbetegség kockázatának értékelésére is. (Agerpres)

„Kerékpárvonat”, de hol?

(Folytatás az 1. oldalról)

(Valamikor rengeteg pénzt befektettek egy ilyen, közlekedést követő rendszerbe, aminek működéséről ma semmit sem tudunk, a tapasztalat szerint nem funkcionális.) Egy szerencsétlen általános városrendezési tervet sem tudtak megújítani... tavalyig. Megvalósult kismértékben tavaly időszakosan a sétálóövezet a központban, és szorgalmazták a tömegközlekedési járművek használatát, az alternatív közlekedést, de a közlekedés átszervezése, az útinfrakstruktúra korszerűsítése még várat magára. Márpedig enélkül hiába is tiltanánk ki az autókat, szorgalmaznánk a forgalom zsúfoltságának enyhítését, a többi városrészt nyomorítaná meg a forgalomnövekedés.

A szóban forgó Agenda 21-et kidolgozók között komoly szakemberek is vannak, akik akkoriban bizonyára nem gondolták, hogy a rövid távú célok sem valósulnak meg két évtized alatt, nemhogy a hosszú távúak. Igaz, mi sem gondoltuk. Talán a jelenlegi városvezetés belepillant, és a még nem idejétmúlt célokat megpróbálja megvalósítani. Mondjuk öt év alatt...

Új beruházások, befektetések Marosvásárhelyen

(Folytatás az 1. oldalról)
– Tudomásom szerint minden nagyobb erdélyi városban működik református és református jellegű iskola.

– Kolozsváron és Marosvásárhelyen kettő, Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Nagyenyeden, Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen és Zilahon egy-egy.

– Folyamatban van a Református Kollégium és a Bolyai iskola épületének felújítása. Ezenkívül milyen más beruházásokra számíthatunk?

– A püspök úr közölte a találkozón, hogy sikerült megvásárolni a régi zsidó iskolát, amelynek udvarára egy 15 tantermet és tornatermet magába foglaló új épületet terveznek, amelybe a Bolyai iskola és a Református Kollégium elemi tagozatai fognak átköltözni. Megvásárolták továbbá a volt pionírház fölötti bank épületét, amelyben bőlcsődét fognak kialakítani. Elképzeléseik között szerepel egy teljesen új iskola felépítése a Sapientia egyetem marosvásárhelyi karának udvarán, ahol kollégiumunk szakiskolája fog működni. Az engedélyek megszerzése folyamatban van, ettől függ az építkezés elkezdése.

– Lehet-e tudni, hogy milyen

szakokkal indul, vagy még korai?

– Az elképzelések szerint egyrészt olyan szakokat szeretnénk indítani, amelyeket folytathatnak a Sapientián, másrészt a marosvásárhelyi vállalkozók többséges igénye dönti el.

– Hány osztálya van a Marosvásárhelyi Református Kollégiumnak? Úgy gondolom, hogy most már minden évfolyamot lefednek.

– 22 osztályunk van minden szinten, az óvodától a posztliceumi oktatásig. Két középiskolai osztályunk mellé jó lenne egy természettudomány szakos osztályt is indítani. A Református Asszisztensképzőben évfolyamonként egy osztályt indítunk.

– Hol tartanak a felújítással a jelenlegi épületben?

– A több mint 200 éves épületet át is adták, a Bolyai utcai szárnyban is tanítunk már. Jelenleg a Bolyai tér felé eső főépület van soron. Diákjaink közül az óvodásaink, az elemi osztályosok és az asszisztensképzőseink tanulnak más épületekben.

– Mi lesz a volt 6-os számú iskolával, amit átadtak a Bolyainak?

– Ha az egyház egy-két éven

Benedek Zsolt igazgató

belül felépíti a Horea utcában az új iskolát, a 6-osnak a Bolyai liceum más rendeltetést ad, bentlakásra van nagy szükségünk, mert a más településekről érkező diákjaink elszállásolása nincsen megoldva.

– Megkérem, mondjon néhány szót az eredményekről, hiszen ahogy az évfáron hallhattuk, diákjaik egyre jobban teljesítenek.

– A múlt évi érettségi vizsgán minden végzősünk sikeresen szerepelt, reméljük, hogy a jelenlegi évfolyam diákjai is elérik a tavalyi

szintet. A bejutási átlagok magasak voltak, ezt szeretnénk megőrizni az idén is. Most végez az első nyolcadik osztályunk, és arra számítunk, hogy diákjaink jól fognak szerepelni a képességvizsgán.

– Hogyan működik a Bolyai iskolával való együttműködés?

– Már a szerződés aláírását követően kifejeztem örömet, hiszen ez egy lépés volt az 1990-es években történt igazságtalanság orvoslására, Marosvásárhelyen ugyanis – a többi várossal ellentétben – a református egyház nem kapta vissza azt az épületet, ahol kollégiuma évszázadokon át működött.

– Milyen tervei vannak az iskolának a református oktatás évére?

– Közös gondolkodva a többi református és református jellegű iskolával, májusban részt veszünk Gyulafehérváron Bethlen Gábor szobrának az avatásán; jelen leszünk a kézdívasárhelyi ünnepségen, amely során a református kollégium felveszi néhai Csiha Kálmán volt püspökünk nevét; júniusban közösen fogjuk megünnepelni a nagyenyedi Bethlen kollégium megalapításának 400. évfordulóját; részt veszünk a Kárpát-medencei nagy tanévzáró ünnepélyen és a nagyenyedi ünnepélyes tanévnyí-

tón. Kollégiumunk látja vendégül nyári táborozásra a református iskolák diákszövetségi vezetőit, és Vajda György újságíró javaslatára egy képkiallítást tervezünk az iskola alapkövének és alapító okiratának a bemutatásakor készült fényképekből. Ezenkívül reménykedünk, hogy ebben az évfordulós időszakban átadják iskolánk megújult épületét.

– Gratulálunk, hogy sikeresen versenyzőgázott az igazgatói tisztségre. Az elmondottakon kívül, ami azt jelzi, hogy mozgalmasság év elé néznek, milyen további elképzelése van a Marosvásárhelyi Református Kollégium vezetését illetően?

– Tanárok dolgában nem százszázalékos a lefedettség, de nem állunk rosszul, hiszen 37 címzetes tanárunk van a tíz évvel ezelőtti öthöz képest. Lesznek azonban gondok, ugyanis természettudományokat oktató kollégák készülnek nyugdíjba, pótlásuk pedig országos szinten problémát okoz. Ennek ellenére reménykedünk, hogy lesz jelentkező a fizika és az informatika oktatására.

Iskolánk 465 éves, amit az ősz folyamán szeretnénk megünnepelni...

– Sikeres, eredményes évet kívánunk!

Népszámlálás

Fontos tudnivalók

A 2022-es népszámlálás négy szakaszban zajlik. Először kiválasztják a személyzetet (koordinátorok, főcenzorok és recenzorok), akiket március 14-ig felkészítenek az adatgyűjtésre. Ők táblagépen szimulációkat végeznek. Vizsgálják, hogy az adatbegyűjtéskor előforduló helyzetek függvényében hogyan kell kezelni a számítógépes programot. Három formanyomtatvány lesz, az egyik a lakosságra, a másik kettő a lakásokra vonatkozik. Magyar nyelven, saját ütemezés szerint, otthon vagy összeíróponton, anyanyelvi segítőkkal március 14-én kezdődik a népszámlálás. Az önköltés határideje május 15. Az alábbiakban az említett szakaszokkal kapcsolatos tudnivalókat osztjuk meg Nagy Zsigmond alprefektus és a rendelkezésünkre bocsátott hivatalos tájékoztatók segítségével.

Vajda György

Lezárult a népszámlálók jelentkezésének határideje. Amint korábban írtuk, a jelentkezőket pontszám szerinti kritériumrendszernek megfelelően választották ki. Létszámuk a megyék területétől és lakossági arányától függ. Maros megyében 540 recenzor (számlálóbiztos), 211 asszisztáló recenzor (akik a polgármesteri hivatalok által rendelkezésre bocsátott helyiségekben töltik ki az űrlapot), mind a 102 területi közigazgatási egységben egy-egy koordinátor és 22 megyei főszámláló biztos lesz. A következő időszakban kiválasztják a recenzorokat, akiket a prefektúra által rendelkezésükre bocsátott helyiségben 25-25 fős csoportokban a statisztikai hivatal és a különleges telekommunikációs szolgálat (STS) szakértői képeznek ki. Az asszisztáló népszámlálóbiztosoknak a helyhatóságok könnyen megközelíthető helyiségeket biztosítanak, általában közintézmények székelyhelyén, kultúrotthonban, iskolákban, amelyeket megfelelőképpen ki kell jelölni (táblákkal, irányjelzőkkel stb.). Lehetőség van kihelyezett pontokat is létrehozni egy városban, községen belül. A telekommunikációs szolgálat két-két táblagépet ad a népszámosoknak, a hivatalok pedig két konnektort, két asztalt és négy széket asztalonként bocsátanak a rendelkezésükre. Aki igényli a szolgáltatást, csupán a személyazonossági igazolvánnyal kell majd jelentkeznie. A március 14. és május 15. között elérhető helyisé-

gek munkaprogramját a polgármesterek állapítják meg, többnyire 8 és 22 óra közöttre teszik, hétvégekre is. Ezért a recenzorokat külön javadalmazták. A népszámlálók civil szolgáltatói szerződést kötnek, a munkájukért járó pénzbeli juttatást a polgármesteri hivatalok utalják át bankszámlára. Egy személy nyilvántartásba vételért egy biztosnak 7 lejt, lakásonként 3,50 lejt számolnak el, különleges esetekben 9 és 5 lejt is fizethetnek.

Az önköltés időszak

Nagyon fontos, hogy minél többben adják le adataikat a március 14. és május 15. közötti önköltés időszakban. Mindenki otthon, saját számítógépen, táblagépen, okostelefonján töltheti ki majd a kérdőívet, amelyet a népszámlálás hivatalos oldalán lehet igényelni a személyi számmal. Az igénylés után egy generált e-mailben kapják meg az elérhetőséget (linket), ahol elérhetők a formanyomtatványok. Az első, a kék színű, a lakásra vonatkozó kérdéseket tartalmazza. Az épületre vonatkozó adatokat, a felszereltséget, a közműveltség szintjét, a benne lakók tulajdonviszonyát tisztázza. A következő, ehhez kötődő formanyomtatvány (zöld) a közös helyiségekre (pl. bentlakás, munkásszálló, idősotthon, kolos-

tor, szálloda, vendégház, kórház stb.) vonatkozik. A harmadik (rózsaszín) formanyomtatványra a személyekre vonatkozó információkat kell bejegyezni. Ennek a végén vannak a vallást, az anyanyelvet és az etnikumot igazoló rovatok.

A népszámláláson való adatszolgáltatás kötelező. Az erdélyi magyarok számára különösen fontos a részvétel, hiszen a kisebbségi törvény egy adott településen, megyében a 20%-os arány felett biztosítja az anyanyelvi, oktatási és egyéb jogokat. Nem az anyanyelvi hovatarozásnál, hanem az etnikumnál kell bevallani, hogy magyarok vagyunk.

Természetesen az anyanyelvi hovatarozás is fontos. Bátran kell vállalni a magyar identitást, akkor is, ha az egyik szülő magyar, magyar egyházhhoz tartozik az illető, vagy valamilyen szinten ismeri a magyar nyelvet. Az a magyar, aki magyarnak vallja magát. Ez semmiféle jogot nem vesz el a többségtől, hanem gazdagítja a szülőföld sokszínűségét. Mind a magyar, mind a román kérdőívbe be lehet írni a magyar nemzetiséghez való tartozást.

A 2022-es népszámlálás referenciadátuma 2021. december 1-je, azokat kell nyilvántartásba venni, akik akkor Romániában éltek, még akkor is, ha az illető időközben el-

hunyt vagy elköltözött. A népszámlálás Románia rezidens lakosságára vonatkozik, vagyis azokra a román és nem román állampolgárokra, akiknek tartózkodási helye Romániában van (az elmúlt 12 hónapban itt tartózkodtak, vagy itt szándékoznak élni az elkövetkező 12 hónapban). Lényeges, hogy a háztartásban élő minden személyt regisztrálni kell, beleértve a gyermekeket és az ideiglenesen távol levő családtagokat is. Ezenkívül a népszámláláson összeírják azokat a külföldön élő román állampolgárokat is, akiknek van romániai lakhelyük, és kevesebb mint egy éve élnek külföldön, vagy haza szeretnének költözni. A fentiek miatt nagyon fontos, hogy a külföldön élő román állampolgárok is regisztráljanak, függetlenül attól, hogy milyen okból és mióta tartózkodnak ott.

Az önköltésnél fontos, hogy szánjunk megfelelő időt az űrlapokra. A törvény ezért egy szabadnapot biztosít azoknak, akik munkaviszonyban vannak. Egy négytagú családra vonatkozó adatok kitöltése mintegy félórát igényel. Fontos, hogy a feltöltés előtt még egyszer ellenőrizzék az adatokat, sőt abban az esetben, ha számlálóbiztos vagy otthon a recenzor segítségével töltik ki az űrlapot, a művelet végén kérjék meg a biztost, hogy mutassa meg (főleg az etnikum miatt) a formanyomtatványt, és csak a mi beleegyezésünk után töltsse fel a rendszerbe. Amennyiben már elküldték az ívet, nincs lehetőség javítani. Akik otthonról e-mailen továbbítják a statisztikai hivatalba a nyomtatványt, legkésőbb egy héten belül válaszeleket kapnak, amiben igazolják, hogy nyilvántartásba kerültek.

Személyes lekérdezés – adatvédelem

Az önköltés ideje május 15-én zárul. Ezután már nem lehet online lekérni az űrlapot. Május 16. és július 17. között lesz a személyes lekérdezés. A mezőgazdasági cenzushoz hasonlóan a népszámlálásra is körzetekre osztották a megyét. Azért volt

fontos, hogy a magyarok által lakott településeken minél több, az etnikum nyelvért ismerő kérdőbiztos legyen, mert csak abban az esetben lehet magyarul válaszolni, ha a számlálóbiztos is tud magyarul. Azokon a településeken (közigazgatási egységekben), ahol a magyarok aránya 20% feletti, a számlálóbiztosoknál kell legyen mintaként magyar nyelvű papíralapú kérdőív is, amelyen követhetők a kérdések, amennyiben a számlálóbiztos nem beszél magyarul.

Ebben az időszakban a számlálóbiztos személyesen felkeresi a korábbi önköltés fázisból kimaradt személyeket. A biztosok valószínűleg előzetes telefonértesítés után mennek ki házhoz, illetve kérnek információkat a szomszédoktól, természetesen a helyi önkormányzat is segít az emberek elérésében.

Nagyon fontos! A nyilvántartásba vett adatok kizárólag statisztikai célt szolgálnak. Az EU szigorú adatvédelmi törvényeinek megfelelően a különleges telekommunikációs szolgálat titkosított platformján biztosítja ezek megőrzését, továbbítását és kizárólag statisztikai feldolgozását. Az adatok nem szolgáltatathatók ki a megyei, helyi önkormányzatoknak, a rendőrségnek, az adóhivatalnak, az ügyészségnek stb. Ezért is őszintén, felelősségteljesen kell válaszolni a kérdésekre. A hamis adatszolgáltatás kihágásnak minősül, és súlyosságától függően 1000-tól 3000-ig, illetve 1500-tól 5000 lejig terjedő bírsággal sújtható.

A népszámlálás nem zárul le július 17-én, ugyanis ezt a szakaszt egy ún. nyilvántartói kipótolás (statisztikai imputálás) követi, ami azt jelenti, hogy a nyilvántartásból kimaradt személyek adatait lekéri a különféle adatbázisokból (lakossági nyilvántartó, egészségügyi biztosító, nyugdíjpenztár stb.). Ezekből azonban hiányozni fognak a nemzetiségre vonatkozó adatok. Ezért fontos, hogy aki teheti, vegyen részt az előző szakaszokban a népszámlálásban.

A népszámlálás idején felmerülő kérdésekre választ kaphatnak az érdeklődők a www.nepszamlalas.ro/ www.recensamint.ro/ honlapon, illetve a 40-371-900-172-es zöld hívószámon.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Nehéz helyzetben élő nőknek szeretnének örömet szerezni

Fogadj örökbe egy édesanyát!

Országos adománygyűjtő kampányt kezdeményezett a Zurli Alapítvány, amely révén nehéz helyzetben lévő édesanyákat lehet megajándékozni kozmetikumokkal, könyvvel, vásárlási, de akár szépségszalonba szóló utalvánnyal, egy újonnan vásárolt ruhadarabbal, táskával, sállal, bármivel, ami örömet szerezhet egy nőnek. Az ország számos városában lehet adományozni olyan édesanyáknak, akik családon belüli erőszak áldozatai, vagy beteg, sérült gyereket nevelnek. Marosvásárhelyen a Divers Egyesület is bekapcsolódott a kezdeményezésbe, az egyesület székhelyére, valamint egy Tudor negyedbeli boltba lehet elvinni a nehéz helyzetben élő édesanyáknak szánt ajándécsomagokat.

Menyhárt Borbála

Mirela Retegan és a Zurli Alapítvány immár 7. éve, hogy megszervezi a **Fogadj örökbe egy édesanyát** című kampányt. Arra kéri azokat, akiknek nem kell nap mint nap a családon belüli erőszakkal szembenéznük, akiknek van otthonuk, ahol egészséges gyerekeiket nevelik, és nem kell mindennap számolgatni, hogy elég lesz-e a pénz az aznapi élelemre, hogy gondoljanak a kevésbé szerencsésekre, és állítsanak össze egy-egy ajándécsomagot olyan édesanyáknak, akik talán soha nem kaptak ajándékot. – Nagyon sok nőt ismerek, akiknek kiegyensúlyozott életük van, melegségekben, harmóniában nevelik a gyerekeiket. De ismerek olyanokat is, akik ezt nem tudják megtenni, mivel a gyerekeik apja alkoholproblémákkal küzd, és agresszív, vagy mivel a szüleik hátat fordítottak nekik, amikor megtudták, hogy gyereket várnak. Romániában nők ezrei élnek nehéz helyzetben, bántalmazott édesanyák, akik a családon belüli erőszak áldozatai számára fenntartott központokba menekülnek, állapotos fiatal lányok, akiket nem támogat a családjuk, édesanyák, akik mindent feladtak azért, hogy sérült vagy súlyos beteg gyerekeiket ápolhassák vagy hátrányos közösségekben élő nők, akik a mélyszegénységgel küszködnek – fogalmazott Mirela Retegan, a kampány kezdeményezője, aki célul tűzte ki, hogy mintegy tízezer ilyen helyzetben lévő nő arcára próbálnak mosolyt csalni. A nekik szánt csomagokba bármi kerülhet, ami új és ami egy nőnek örömet okoz: parfüm, sál, táska, blúz, arckrém, vásárlási utalvány. A kampány előző

hat alkalma során több mint húszezer nőt sikerült megajándékozni.

A kezdeményezők szeretnék felhívni a közvélemény figyelmét a jelenségre, amely a járvány következtében még nagyobb méreteket ölt.

Az országos szintű kezdeményezésbe Marosvásárhelyen eddig a Divers Egyesület, valamint az 1918. December 1. utca 203. szám alatti Babo bolt kapcsolódott be, oda lehet vinni az ajándékokat. A Divers Egyesület Avram Iancu utca 29. szám alatti székhelyén 10–12, valamint 17–19 óra között, a Babo boltban 10–18 óra között fogadják az ajándécsomagokat – tudtuk meg *Koreck Mária-tól*, a Divers Egyesület elnökétől. Mint mondta, Marosvásárhelyen elsősorban a családon belüli erőszak áldozataivá vált nőket szeretnék meglepni, hogy érezzék, gondolnak rájuk, és nincsenek egyedül. Azokra az édesanyákra is figyelnek, akik sérült gyerekeiket gondozzák.

Koreck Mária hozzátette, aki segíteni szeretne, olyasmit vásároljon, ami neki is örömet

szerezne (könyv, higiéniai csomag, dezodor, sampon, vagy ajándékutalvány fodrászhoz).

Az adományokat helyi szinten elsősorban a családon belüli erőszak áldozatait felkaroló központban menedékre találó nőkhöz, valamint a Materna leányanyaközpont bentlakóihoz juttatják el, felvették a kapcsolatot a Hifa Románia Egyesülettel is, amelynek a nyilvántartásában sérült gyerekeiket gondozó édesanyák is vannak.

A kampány március 10-ig tart, de Marosvásárhelyen egész márciusban fogadják az adományokat. Tavaly novemberben a Divers Egyesület már csatlakozott egy, a Zurli Alapítvány által kezdeményezett adománygyűjtéshez, akkor lábbelit gyűjtöttek a rászorulóknak.

Fotó: Zurli Alapítvány

Szociális juttatások Erdélyben

Romániában összesen 19,6 milliárd lej t költött a kormány szociális juttatásokra 2020-ban, míg Erdélyben 6,7 milliárd lej – írja az Erdélystat friss elemzése. Erdélyben a szociális juttatások csaknem háromnegyedét (74%-át) a gyermekes családok kapták. A második legmagasabb arányban a fogyatékos személyek részesültek a szociális juttatásokból (23%). A legkevesebb támogatás pedig az alacsony jövedelmű személyek és családok részére jutott 2020-ban: az össztámogatás 2%-a.

A gyermekes családoknak nyújtott támogatások közül a legnagyobb összeget a gyermekpénz emésztte fel – derül ki az elemzésből. Havonta átlagosan 1,2 millió gyermek után kaptak ilyen juttatást a szülők Erdélyben 2020-ban. Ez a támogatás minden 18 év alatti gyermek után jár. A kedvezményezettek száma évről évre csökkent 2011 és 2020 között.

Gyermekevelési támogatást kevesebb gyermek után kaptak a szülők Erdélyben 2020-ban: havonta átlagosan 71 ezer gyermek után. Ebben a juttatási formában azért

részesültek kevesebben, mint a gyermekpénz esetében, mert csak azon 2 éves vagy fiatalabb gyermekek után jár, akiknek az anyjuk szülés előtt dolgozott. Eppen ezért a támogatásban részesülő gyermekek létszáma a (női/anyai) foglalkoztatottság mértékét is jelzi, vagyis közvetett módon egy régió vagy megye gazdasági helyzetére is utal. Gyermekszámarányosan a legtöbb így támogatott gyermek Kolozs, Fehér és Temes megyékben élt, míg a legkevesebb Szatmár, Kovászna és Krassó-Szörény megyékben. A gyermekevelési támogatásban részesülő 2 év alatti gyermekek átlagos havi száma folyamatosan növekedett 2015 és 2020 között Erdélyben: 56 ezerrel 71 ezer főre.

Míg a gyermekpénz és a gyermekevelési támogatás úgynevezett univerzális támogatás, és alanyi jogon jár mindenkinek, addig a szociális juttatások közt a családi pótlék az egyetlen, gyermekes családokat célzó jövedelemfüggő támogatás. 2020-ban 530 lej volt az az egy főre jutó havi nettó jövedelem, ami felett már nem járt ilyen támogatás a családoknak. Összesen 42 ezer család részesült családi pótlékban. Erdélyben lakosságárányosan a legtöbb kedvezményezett család

Szilágy (12 család, 1000 főre vetítve), Hargita (10 család) és Beszterce-Naszód (10 család) megyékben élt, míg a legkevesebb Temes (2 család), Kolozs (3 család) és Arad (4 család) megyékben. A családi pótlékban részesülő kedvezményezettek száma folyamatosan csökken 2011 óta Erdélyben: míg 2011-ben 90 ezer, addig 2020-ban 42 ezer az ilyen támogatásban részesülők száma.

A fogyatékossgal élőknek nyújtott támogatásra havonta átlagosan 538 ezer személy volt jogosult Erdélyben 2020-ban. A létszámuk alakulását elsősorban a törvényi keretek – a törvényi szigorítások – befolyásolják, számuk mégis folyamatosan emelkedett 2011 és 2020 között. 1000 felnőttre vetítve 95 fogyatékos felnőtt élt Szilágy megyében 2020-ban, de viszonylag magas ez az arányszám Beszterce-Naszód (89 fő) és Fehér (72 fő) megyékben is, míg alacsony Kovászna (40 fő), Brassó (45 fő) és Temes (46 fő) megyékben.

Az alacsony jövedelmű személyeknek és családoknak nyújtott szociális juttatást (szociális segélyt) havonta átlagosan 108 ezren vették igénybe; 45 ezren részesültek a garantált minimumjövedelmet biztosító segélyben. Ha lakosságárányosan nézzük a kedvezményezettek számát, Erdélyben 1000 főre 7 támogatott család jutott átlagosan egy

hónapban 2020-ban. Az erdélyi megyék közül Szilágy, Fehér, illetve Maros megyékben volt a legtöbb így támogatott család (13, 11 és 11 család, 1000 főre vetítve), míg a legkevesebb Kolozs (3 család) és Temes (2 család) megyékben. A garantált minimáljövedelmet biztosító szociális segélyt kapó családok száma 2017 és 2020 között csökkent Erdélyben: 61 ezerrel 45 ezerre. Valószínű, hogy ez elsősorban a szigorodó feltételeknek köszönhető, és nem az általános életminőség javulásának.

Az Erdélystat elemzéséből kiderül, hogy Románia szociális védelemre költött kiadásai 2019-ben (a jelenleg elérhető adatok alapján) jelentősen elmaradtak az uniós átlagtól. Az Eurostat adatai alapján az EU27 tagállamok átlagosan a GDP 19,3%-át fordították erre a célra 2019-ben, míg Romániában mindössze a GDP 11,9%-át. Szociális védelemre a GDP legmagasabb arányát Finnországban (24%), Franciaországban (23,9%) és Dániában (21,6%) költi az állam, míg a rangsor utolsó három helyét – Romániát követve – Bulgária (11,5%), Málta (10,8%) és Írország (8,8%) foglalja el.

A teljes elemzés az Erdélystat.ro honlapon olvasható.

A szűrőprogramok és az innovatív kezelés mellett az életminőség is fontos

Évi 100 ezer új daganatos megbetegedés

Romániában 2020-ban közel százezer új daganatos megbetegedést jegyeztek, és ebben az évben több mint 54 ezer személy halálát okozta a rák. Az EU országai közül Romániában a legnagyobb azoknak a haláleseteknek az aránya, amelyek a betegség időben való észlelése és kezelése esetében elkerülhetők lettek volna. A február 4-i rákellenes világnap alkalmából a helyzet súlyosságáról, valamint a nemrég bemutatott országos rákellenes terv hiányosságairól dr. Dégi László Csaba kolozsvári egyetemi oktatóval, az Európai Rákszervezet igazgatójával, a Nemzetközi Pszichoonkológiai Társaság ügyvezető titkárával beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– Romániában évente hány daganatos megbetegedést diagnosztizálnak, az utóbbi években nőtt-e a számuk?
– Bár megjelent az új – azért mondom hogy új, mert már 2016-ban is bemutatottak egy országos rákellenes tervet –, 2022-es kiadású rákellenes terv, és ebben egyik legfőbb célkitűzés az országos szintű, felnőtt daganatos betegekre vonatkozó rákregiszter létrehozása, ez 2024-nél hamarabb nem fog megtörténni. Ez azt jelenti, hogy még egy ideig, ahogyan eddig is, a különböző regionális rákregisztereket használjuk, mint amilyen például a kolozsvári, tehát a számok, amelyek a daganatos terhet jelzik a megbetegedések és az elhalálozások számának tekintetében, a regionális regiszterekből, becslés alapján van meghatározva. Ezt a számot összevetjük az országos onkológiai programban szereplő esetek, dossziék számával, ebből tudjuk nagyjából felbecsülni, hogy hány személy érintett a daganatos megbetegedésekben Romániában. A legfrissebb adataink alapján az évi új daganatos diagnózisok száma megközelíti a 100 ezret, illetve ami a daganatos megbetegedések okozta elhalálozásokat illeti, itt vészesen közelítünk az évi 60 ezerhez. Világviszonylatban 2020-ban egy év alatt 19,3 millió új rákos megbetegedést jegyeztek, és 10 millió ember halt meg benne. Ez például Írország népességének a kétszerese. Az Európai Unió országaiban 2020-ban 2,7 millió új esetet diagnosztizáltak és 1,3 millió ember vesztette életét rákos megbetegedésben. Ki szeretném hangsúlyozni, hogy a 2,7 millió személyből, akit rákos megbetegedéssel diagnosztizáltak, 1,6 millió munkaképes, ezért is annyira fontos a foglalkoztatottság és a rák kérdésköre, amivel az utóbbi időben nagyon sokat foglalkoztam. Ha nincsenek ezek az országos tervek, akkor nagyon rövid időn belül, 2040-re az új rákos megbetegedések száma mintegy húsz százalékkal fog nőni, míg a rák okozta elhalálozások száma több mint harminc százalékkal. Az Európai Unióban a rákot túlélők számát jelenleg több mint 12 millióra becsüljük.

– Románia köztudottan alulmarad a nyugati országokhoz képest a túlélési arány tekintetében. Melyek a leggyakoribb ráktípusok, és ezeknél milyen a túlélési arány hazai viszonylatban, összehasonlítva a nyugati országokkal?

– Idén, 2022-ben, valamint a 2023-as és majd a 2024-es rákellenes világnapok témája szintén a méltányos rákellátás mindenkinél. Ebben a tekintetben azonban drámai különbségek vannak, az adatok, amelyekről beszélni fogok, megtalálhatók a frissen megjelent európai rákegyenlőtlenségi regiszterben. Ebben azt látjuk, hogy míg az Európai Unió tagállamaiban átlagosan százezer lakosra vetítve 260 személy hal meg daganatos megbetegedés miatt, ez az arány Romániában 273 személy/100 ezer lakos, Magyarországon pedig 335. Viszont nemcsak az összkép, hanem az egyes daganattípusok terén is, például tüdőrák, vastagbél-, végbél-, gyomor-, mellrák, méhnyakrák, is jelentős különbségek vannak. A méhnyakrák adja nálunk a legnagyobb mortalitási arányt az unió szintjén. Míg európai uniós viszonylatban átlagosan százezer lakosból 5 személy hal meg méhnyakrákban, Romániában ez 14. A vastagbélráknál, tüdőráknál, gyomorráknál is magasabb az elhalálozási arány nálunk, mint az uniós országokban. A mellráknál nagyjából meg egyeznek az arányok, a prosztatarák esetében pedig kissé jobban állunk, az uniós átlag 44/100 ezer lakos, nálunk valamivel 34 fölött van.

– A kedvezőtlen túlélési arányok hátterében nyilván a szűrőprogramok hiánya, illetve az áll, hogy számos ráktípusra ingyenesen is elérhető ugyan a szűrővizsgálat, viszont a lakosság nagy része (főleg a vidéken élők) nem él ezzel a lehetőséggel, mert nincs tisztában a fontosságával, így csak akkor születik diagnózis, amikor esetleg már túl késő. A nemrég kidolgozott rákellenes terv hoz-e újdonságokat a szűrőprogramok kiterjesztése terén?

– A szűrések terén is óriási eltérések vannak, például a mammográfiás szűrés esetében az európai átlag 2,4/100 ezer lakos, Romániában ez az arány csupán 0,9. Bár az elmúlt egy-két évben, az onkológiai hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségek csökkentése érdekében Románia is részesülhet az EU-s ko-

héziós alapokból, működtek mobil rákszűrési egységek, amelyek ki-jártak vidékre is, ami különösen fontos az elszigetelt közösségekben élőkre nézve. A szűrés azonban összefügg az egészségtudatossággal és azzal, hogy mennyire vagyunk képesek arra, hogy a saját egészségünk értékként tekintsünk, és sajnos ezen a téren azt látjuk, hogy a nemzetközi adatok szerint a lakosság hatvan százalékanak alacsony vagy nagyon rossz az egészségtudatossága. Szűrőprogramokat nem lehet nevelés, azaz úgynevezett pszichoedukáció nélkül végezni, a szóban forgó programok nagy része pedig próbaidőszakos volt, tehát nem állandó, és nem országos szintű, illetve nem úgy voltak megszervezve, hogy az egészségügyi rendszer szereplői összehangolva működhessenek a cél érdekében. Például a családorvosi hálózatot jobban be kellene vonni, a munkaorvosok szerepére is nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. Az új rákellenes tervnek az az újdonsága, hogy elsősorban a méhnyakrák, mell-, vastagbél- és tüdőrák esetében lesznek állandó országos szűrőprogramok – legalábbis ezt ígérik –, ami nagyon fontos lenne, hiszen például a méhnyakrák egy igen jól megelőzhető, elsősorban a korai felismerésnek, valamint az elérhető HPV-oltásnak, illetve a korszerű gyógymódotoknak köszönhetően az utóbbi években a nyugati országokban óriásit növekedett a túlélési arány. De ehhez az kellett, hogy 1985 óta az EU közegészségügyi prioritásként kezeli az onkológiát, 1985-ben az Európai Tanács milánói ülésén az akkori európai közösség államfői úgy döntöttek, hogy elindítják az Európa a rák ellen programot.

– Nemrég mutatták be az új, országos rákellenes tervet. Melyek a hiányosságai, mi az, ami kimaradt belőle, de fontos lenne a daganatos betegségekben szenvedőknek?

– Maga a beteg és a hozzátartozói maradtak ki. A terv nem betegközpontú, orvosok írták, a társszakmák nem is szerepelnek benne. Ha bárki megnézi a dokumentumot, amit január 19-én bemutatattak, azt látja, hogy a pszichológia szó kétszer jelenik meg a több mint százoldalas dokumentumban, és egyszer a szociális szó, akkor is a közösségi média kapcsán. Ami a pszichoszociális rész hiányát illeti, mi határozottan kritizáltuk, ugyanis az európai rákellenes tervben ugyanolyan jelentőséget tulajdonítanak a túlélésnek és az életminőségnek, mint a korai szűrésnek és a megfelelő, innovatív kezelésnek. Az európai rákellenes tervben tehát négy lábon áll a rákos betegek ellátása, nálunk pedig az életminőség és a daganatos túlélés rész rettentően kritikus, de látjuk, hogy a prevenció terén is jelentős hiányosságok vannak, például a füstmentes generáció, azaz a dohányzás kapcsán. Tudjuk, hogy a daganatos megbetegedések 27 százaléka az alkoholfogyasztással és dohányzással függ össze, tehát négy daganatból egy erre vezethető vissza. Ilyen körülmények között a füstmentes generáció kimaradt a rákellenes tervből, szerencsére a civilek, több mint 350 civil szervezet, illetve orvosok kollégiuma is jelezte, hogy ez elfogadhatatlan, akárcsak a pszichoszociális résznek, a betegközpontúságnak a mellőzése. Nem lehet úgy onkoteamekről beszélni egy dokumentumban, hogy ki van hagyva az onkoteam több szereplője, hiszen tudjuk, hogy lelki és társas támogatás nélkül nem létezik túlélés. Nem létezik olyan fejlett ország, ahol az elmúlt húsz évben bárki is megkérdőjelezte volna a pszichoszociális résznek mint indikátornak a kötelező voltát egy onkológiai tervben, egy működő onkológiai ellátásban. Ez egy olyan szakmai standard, ami fölött külföldön húsz éve nincs vita, mi meg nem foglalkozunk vele. Tehát ameddig az országos rákellenes tervben nem jelenik meg az a két szakma, amelyre minden onkoteamben szükség van, vagyis a pszichoonkológus és az onkológián dolgozó szociális munkás, és a döntéshozók nem arra törekednek, hogy

ezek a szakmák jelen legyenek a rendszerben, és minden beteg számára elérhetővé váljanak, addig milyen lelki támogatásról beszélünk?

– A járványhelyzet közepette diagnózisfelállítások, kezelések maradtak el, sokan féltek szűrővizsgálatra menni. Ennek hatására milyen arányban nőtt a túl későn felállított diagnózisok száma, illetve a kezelések elmaradása miként befolyásolta a betegek állapotát?

– Amit tudunk, európai adatokra alapozva, hogy több mint százmillió szűrővizsgálatot nem végeztek el a járvány aktív időszakai alatt, amikor komoly megszorítások voltak, és ennek a következményeképpen egymillióval kevesebb daganatos diagnózist állítottak fel Európa-szerte. Ennek a hosszú távú hatását majd utólag fogjuk látni. Nagyon megnehezíti a dolgunkat, hogy nincs rákregiszterünk, de elmondhatom, hogy az összes érintettség közül a pszichoszociális rész, az amúgy is nehezen összehozott és folyamatos küzdelmek által fenntartott pszichoonkológiai ellátás szenvedte a legnagyobb törést a pandémia akut időszakában. A kezelések elmaradásának a hosszú távú hatását még sokáig fogjuk látni, és ezek pluszterheltséget hoznak magukkal, azt szokták mondani, hogy a Covid-hullám után majd lesz egy rákos hullám is, hiszen a rák a második legtöbb áldozatot szedő gyilkos a szív-érrendszeri betegségek után szinte minden országban.

– A rák világnapja kapcsán orvosi előadásokban is elhangzott, hogy az utóbbi években előrelépések történtek a kezelés terén, aminek köszönhetően a beteg életminősége nem romlik olyan mértékben, mint például a kemoterápiás beavatkozásokot követően. Mit lehet tudni ezekről?

– A gyógyszeripar végzi a dolgát, és valóban életet ment, ehhez kellene felzárkózni a politikumnak is, és megértenie, hogy nemcsak arról a százezer és hatvanezer személyről van szó, akiket újonnan diagnosztizáltak, illetve akik elhunytak rákban, hanem a családtagjaikról is, tehát Romániában több százezer embert érint ez a történet. Egyre célzottabb kezelések érhetőek el, személyre szabottabbak, mind kevesebb mellékhatással járnak, és ezáltal természetesen javul a betegek életminősége. Megjelentek újszerű terápiák, mint az immunterápiák, a génterápiák, nagyon sok olyan terápiás megoldás születik, amelyek elsősorban a testi tünetek és az úgynevezett testi jólét szempontjából magasabb életminőséggel járnak. Ezek a terápiás újdonságok nagy előrelépést jelentenek, de a pszichoszociális rész tekintetében is előre kellene lépniük, hiszen ha továbbra is azt a szakadékot mélyítjük, hogy az ipar halad előre, és a testi jólét érdekében egyre jobb kezelések születnek, de a lelki szenvedést elhanyagoljuk, akkor tulajdonképpen nem beszélhetünk életminőségről és valódi túlélésről. Hiszen a túlélés nem csupán azt jelenti, hogy valaki tumormentes, hanem azt is, hogy meg tudja találni a magánéletében, a munkahelyén a maga számára az új járható utat.

– Fontos lenne biztosítani a súlyos betegek palliatív ellátását. Van-e erre lehetőség Romániában, azaz olyan lehetőség, ami a kisebb jövedelmű betegek számára is elérhető?

– A palliatív ellátás a kilencvenes évektől elég jól fejlődött Romániában, de aztán nagyon kezdett lemaradozni. Van egy hálózat, egy szakmai tudás, amely példaértékű – a régióban is egyébként –, van hospice ellátás, de nagyon kevés, ilyen Brassóban a Reménység Háza, vannak hospice pontok, például amit a Diakónia nyújt Kolozsváron, de az országos rendszerben ezek a lehetőségek nagyon korlátozottak, és bár ingyenesek a szolgáltatások, nagyon nehéz bekerülni, mert kevés a hely, várólisták vannak. Az egészségügyi stratégia részeként azt ígérik, hogy a 2023-as év végén, a 2024-es év elején létrehoznak egy országos palliációs tervet, de hozzá kell tenni, hogy ennek a tervnek a megléte az európai pénzek felhasználásának feltétele. Tehát kötelező módon el kellett készíteni, de jó lett volna, ha azt nyújtjuk a betegnek, hozzátartozóknak, ami a betegséggel való küzdelemben, a túlélésért folytatott harcban valóban fontos. Ez az, amit sajnos nem látunk.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Töltött fehérkaraj

1,5 kg karajból készül. A hús szélétől kezdve „alagutat” vágunk egy késsel. Kézzel jól benyúlunk, és a fel nem szakadt rostokat felszabadítjuk. Kívül-belül sózzuk, borsozzuk, fokhagymázzuk. Kívül mustárral és csilikrémmel kenjük be, majd egy órára a hűtőbe tesszük.

Töltelék: két szelet kalácsot és két szelet kenyeret tejbe áztatunk, majd kicsavarjuk, és hozzáadunk 4 tojást, 2 kanál zabpelyhet, 25 dkg párolt gombát, nagy csokor apróra vágott petrezselyemzöldet és egy kisebb piros kápia paprikát. Jól összedolgozzuk. Egy, a hús hosszúságával megegyező kolbászdarabot a hús belsejébe helyezünk, és a tölteléket is beletesszük. A tepsi aljára sütőpapírt helyezünk, és ráfektetjük a húst. Két fej hagymát nagyobb darabokban, babérlevelet, szemes borsot, fokhagymát, rozmaringot helyezünk

zük. 10 perc alatt, folytonos kevergetés mellett puhára pároljuk. Vízet nem töltünk rá, enged annyi levet, amennyi szükséges. Egy evőkanál lisztet, valamint ízlés szerint pirospaprikát keverünk hozzá, majd feltöltjük vízzel (kb. 2 liter), négy leveskockát, két murkot karikára vágva, jókora darab zellert kockára vágva, és 2 cikk fokhagymát adunk hozzá. Mindent puhára főzünk. Egy tojásból, lisztből tésztát gyúrunk és belecsipkedjük. Amikor minden összefőtt, ha szükséges, fűszerezzük még borssal, sóval. Jó csokor petrezselyemzöldet apróra vágunk, és a levesbe szórjuk.

melléje, és 3 dl vörösbort, 4 dl vizet, 1 dl olajat töltünk rá. A húst csilis olajsprayjel kívülről jól befűjjük, majd lefóliázzuk. Miután felforrt a leve, takaréklángon 6 és fél órán át puhára pároljuk. Az utolsó félóránál leveszszük a fóliát, egy kis mézzel bekenjük a húst, és pirosra sütjük.

Csilis gombaleves

Egy nagy fej hagymát apróra vágunk. 50 dkg gombát felszeletelünk, sózzuk, borsoz-

Én tányérba kitöltve csak csilikrémet adok hozzá vagy friss, szeletelt csilit. Aki szereti, tejfőllel teheti még selymesebbé.

Almás-diós tészta

Szükséges hozzá: 60 dkg liszt, 3 tojás, 18 dkg porcukor, 5 evőkanál tej, 3 evőkanál zsíros tejföl, 20 dkg vaj, 3 evőkanál olaj, csipetnyi só, egy citrom héja, egy sütőpor. Miután mindent összegyúrunk, félórára a hűtőbe tesszük a tésztát, majd két-felé osztjuk. A tepsit kizsírozzuk vagy vajazzuk, olajozzuk, lisztezzük. Kinyújtjuk az egyik cipót. Közben 1,5 kg aromás almát (vajasalma, eperalma, jonatán) meghámozzuk, lereszelünk, és a levét kicsavarjuk. A kinyújtott lapot darált keksszel megszórjuk, és rátesszük az almamasszát. Fahéjjal, cukorral, darált dióval megszórjuk, majd újra kevés darált keksszel. Beborítjuk a másik lappal, villával megszurkáljuk. 180 fokon 10 percig, majd 160 fokon 35 perc alatt készre sütjük. Aki porcukorral szereti, miután kissé kihűlt, megszórhatja vaníliás cukorral, tálalhatjuk vaníliás fagyival vagy csokiöntettel, de egymagában is hamar elfogy. Tetszés szerint szeleteljük. Én utoljára korong alakúra vágtam egy pohár segítségével.

Kekszszalámi

daráltogyoróval, raháttal

Hozzávalók: 65 dkg háztartási keksz feltörve, 10 dkg darált dió, 3 dl víz, 25 dkg cukor, 20 dkg vaj vagy sütőmargarin, 4-5 evőkanál kakaópor, rum ízlés szerint (2 evőkanál), 5-6 darab rahát apróra vágva. A tejből, a cu-

korból és a vajból szirupot főzünk. Ráöntjük a tördelt keksz, darált dió és rahát keverékére, rumot is teszünk bele. Jól összedolgozzuk. A celofánt vagy folpackot bevezesszük, ráterítjük a masszát, és szorosan felgöngyöljük, majd hűvös helyre tesszük. Én mindig este készítem el, és másnap szeletelem. Rahát helyett aszalt gyümölcsöt is használhatunk. Jó étvágyat kívánok!

CoVaH: forradalmi pszichológiai mérőeszköz az oltási bizonytalanság diagnosztizálásában

A BBTE Alkalmazott Pszichológia Intézetének munkatársai, dr. Kotta Ibolya, dr. Kálcza-János Kinga, dr. Szabó Kinga, valamint dr. Marschalkó Eszter Enikő egy többdimenziós skálát dolgoztak ki a Covid-19-oltásokkal szembeni bizonytalanság/hezitálás mérésére. A CoVaH elnevezésű, másfél ezer fős mintán fejlesztett és validált skála olyan összetevőt is tartalmaz, melyet elődei nem, így jelenleg világviszonylatban is az egyik legpontosabb mérőeszköznek tekinthető. A tanulmány a rangos Human Vaccines & Immunotherapeutics szaklapban jelent meg.

A Covid-19-világjárvánnyal szembeni védekezést számos országban lassítja az oltóanyagok iránti bizalmatlanság. Az oltással kapcsolatos egyéni döntéseinket nagyban befolyásolják múltbeli tapasztalataink, hiedel-

meink, az egészséggel és megelőzéssel kapcsolatos attitűdjeink, a média hatása, az oltóanyag kockázatairól/hasznáról szóló tudományos bizonyítékok. Ma már több olyan skála létezik, amely, mindezen tényezőket figyelembe véve, bizonyos valószínűséggel előre jelzi, hogy beoltatjuk-e magunkat vagy visszautasítjuk az oltást.

A BBTE pszichológusai által kidolgozott többdimenziós Covid-19-oltási bizonytalansági skála (CoVaH) három összetevőn keresztül méri a Covid-19-vakcinákkal kapcsolatos hezitálást: szkepticizmus (a vakcinának az egészségre és a közösségre gyakorolt jótékony hatásába vetett bizalom hiánya), az oltással kapcsolatban észlelt esetleges kockázatok, illetve félelem (egyéni érzelmi és fiziológiai reakciók). A félelem komponens bevezetése újdonságnak számít a Covid-19-oltási bizonytalanságot mérő skálák terén.

Az önbevallásos kérdőíveket összesen 1503 – döntő részt magyarországi és romániai magyar nemzetiségű – felnőtt töltötte ki 2021 májusa és júniusa között. A résztvevők szociodemográfiai adatainak, kórtörténetének és oltási adatainak rögzítése strukturált kérdőívek segítségével történt.

Az adatok elemzése azt mutatja, hogy az oltási bizonytalanság, ezen belül pedig az észlelt kockázat és a félelem nagyobb a nők esetében. Országok szerinti bontásban a magyarországi megkérdezettek voltak bizonytalanabbak, esetükben a szkepticizmus, az észlelt kockázat és a félelem is magasabb értékeket mutatott, mint a romániai magyar résztvevőknél. Az egészségi állapot alapján is jelentős különbségek mutatkoztak az oltási bizonytalanság terén: a krónikus betegségekben szenvedő résztvevők jóval kevésbé voltak szkeptikusak az oltóanyagokkal kapcsolatban, illetve általában kevésbé bi-

zonytalanokdtak. A felmérés előtt Covid-19-cel diagnosztizált személyek csak a félelem terén értek el alacsonyabb pontszámot a meg nem fertőződött résztvevőkhöz képest.

Összességében megállapítható, hogy a CoVaH viszonylag nagy pontossággal felismerte az oltási szándékot, és az esetek 90%-ában képes volt megkülönböztetni az oltatlanokat, illetve az oltottakat. A mérőeszköz mindhárom összetevője jó vagy nagyon jó értékeket mutatott a beoltottak és a be nem oltottak megkülönböztetése terén, továbbá a skála érzékenynek bizonyult a szociodemográfiai és egészségi tényezőkre is. A CoVaH meglehetősen hatékony eszköz lehet a Covid-19-világjárvány megfékezésével kapcsolatos egészségügyi intézkedések tervezése terén.

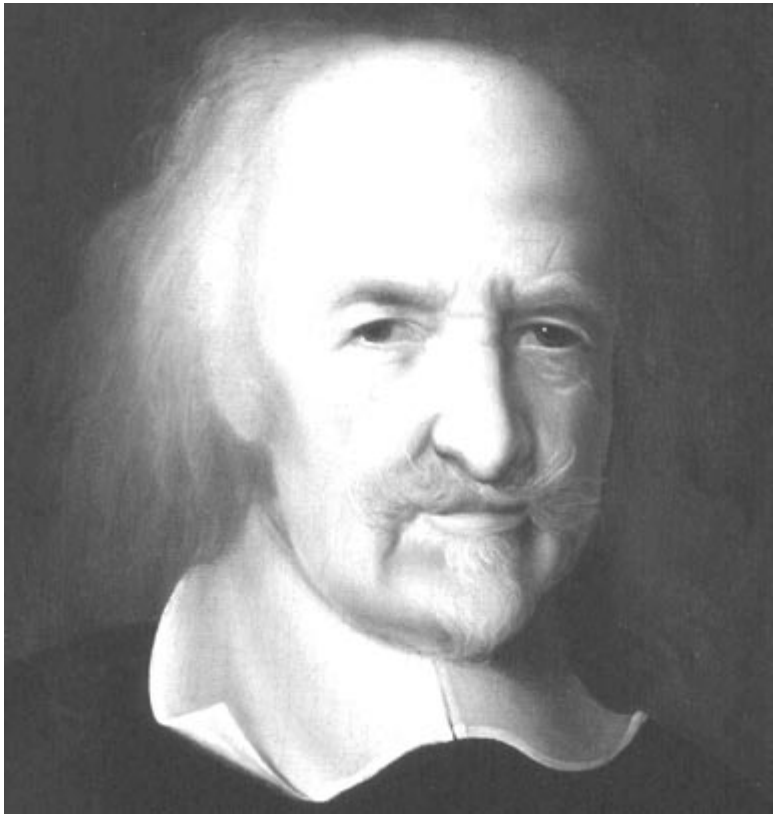
A Babeş-Bolyai Tudományegyetem sajtóosztálya

A leviatán éneke (1.)

Szilágyi Mihály

Az emberiség és az egyéni ember is folyamatosan harcokat vív. A hatalom vagy a hatalom utáni vágy mindig a túlélés biztosítéka, és – furcsamód – az ember a túlélés érdekében kockázatos harcokat vállal. Gyakran megesik, hogy az ellenfél maga a leviatán, az óriási tengeri szörny, amely mindig ott ólálkodik életünk tengerének hullámai mögött. Van a saját életünknek is leviatánja, de ott rejtőzködik közösségi, nemzeti életünk hátterében a kiszámíthatatlan, fenyegető leviatán – a rejtőzködő hatalom, amely felkorbácsolja a tengert körülöttünk, és próbára tesz, hogy milyen ügyesen tudjuk irányítani életünk hajóját.

Valamikor réges-régen, évszázadokkal ezelőtt egy ősz öregember házából halk énekszó szűrődött ki. Az öregúr mindig csak akkor énekelt, ha megbizonyosodott róla, hogy minden ajtót becsukott. Barátainak azt mondta, nem akarja énekével zavarni a környezetét. Nem volt szép énekhangja, de minden este lefekvés után hangosan dalra fakadt. Akik ismerték ezt a szokását, azoknak elmondta, azért énekel, mert ezzel jót tesz a tüdejének, és az életét is meghosszabbítja a dalok által. Íróasztalán énekeskönyvek heverték. A lapokról látni lehetett, hogy gyakran forgatja őket. És minő énekek voltak azok! Csupa életvidám, csipkelődő szövegű ének, a szerzőjük Henry Lawes. Az öregúr jó humorú, briliáns elméjű ember volt. Sohasem lehetett sa-

rokba szorítani, mert mindig talált viszontválaszt. Volt is emiatt számtalan irigye, még a „malmesburyi szörnyeteg” gúnynevet is ráragasztották, de őt ez nem érdekelte, mert egy-egy dallal kiszellőztette rosszakaróit a gondolataiból.

Hatalmas ember volt ő Angliában, ő volt II. Károly herceg, későbbi király tanítómestere. Ragaszkodott királyához, és a király is őhöz. Legfőbb művének a Leviatán címet adta, melyben részletesen kifejtette az emberi termé-

szetben rejlő agressziót és háború utáni vágyat, és bebizonyította, hogy a társadalom és az állam is gyakran épp azért keveredik háborúba, hogy ezzel túlélési esélyeit növelje. Hatalomelméletében kiemelte, hogy az emberi nagyravágás rendkívül furcsa: „a vágy állandó előrehaladása az egyik tárgytól a másikig, ahol az előbbi elérése csupán a másik eléréséhez vezető út”. A háborúskodást nem szerette, és folyamatosan arra kereste a választ, hogy milyen társa-

dalmi rend lenne a legalkalmasabb. A teremtés történetétől kiindulva eljutott oda, hogy csak akkor működhet jól egy társadalom, ha a személyes érdekeket másodrangúan kezeljük a közös érdekek mellett, így a sok emberből álló társadalom egyetlen nagy emberré – egy hatalmas leviatánná – változik. Végül arra a következtetésre jut – ami miatt sokan támadták –, hogy „ameddig nincs közhatalom, amely mindenkit kordában tart, addig az emberek olyan állapotban élnek, amit háborúnak nevezünk, ez pedig mindenki háborúja mindenki ellen”.

De ki is volt ez az öregember, aki ennyire megszegyenítően rántotta le a leplet az emberi természetről? Bizony ő nem más, mint *Thomas Hobbes* filozófus – és egy kicsit zenész is. John Aubrey angol író kortársa és tisztelője volt a nagy gondolkodónak, ezért az általa írt életrajz alapján ismerhetjük meg Thomas Hobbes-t.

1588-ban háborús idők jártak a Brit-szigetek körül. Egész Angliában futótűzként terjedt el a hír, hogy a spanyolok hosszas előkészület után rettentő hajóhaddal a szigetország ellen indulnak. Ebben az évben, nagypénteken (április 5.) született Thomas Hobbes. Csak a szerencsén múlott, hogy szülővárosa, Malmesbury és egész Anglia nem lett a Spanyol Birodalom része. Háborús izgalomból tehát nem volt hiány.

Négyévesen már iskolába ment, ahol feltűnően gyorsan tanult. Nyolcévesen már négyjegyű számokkal könnyedén számolt. Tizen-négy éves korában iskolai tudósként emlegették. Mielőtt egyetemre

ment volna, Euripidész Médeia című drámáját görögből latinra fordította versbe szedve, és tanítómesterének, Robert Latimernek ajándékozta. Nem akármilyen teljesítmény volt ez egy tizenéves kamasz részéről! Oxfordban bölcsészetet tanult, és hamar kiváló vitázóvá fejlődött.

Miután kitűnő eredménnyel boldog tulajdonosa lett bölcsészdiplomájának, az egyetem igazgatója egy méltóságos úrhoz, Bacon lordhoz küldte, hogy a fiatal nemes tanuljon Thomas Hobbes-tól. Valóságos nyitott könyv volt az úrfi számára. Együtt vadásztak, solymásztak, és az ifjú lord még a titkait is rábízta a tudós társalkodóra. Szolga volt, de megbecsülték. Amikor látogatások alkalmával elkísérte valahova urát, az előcsarnokban várakozva olvasással töltötte el az időt. Aztán besegített Bacon írásainak latinra fordításában. Bacon lord a sétáiról volt ismeretes. Mindig néhány úriember kísérete, akik tollal és papírköteggel várták, mikor diktálja nekik a gondolatait. Thomas Hobbes túltett mindenkin, mert ő nemcsak jegyzetelt, hanem vitázott is, bizonyítva, hogy megértette őlordsága gondolatait. Emiatt az úr megkedvelte a fiatal tudóst.

Thomas Hobbes nemcsak vitapartner volt, hanem szenvedélyes muzsikuss is. Kedvenc hangszere a basszushegedű volt. (A basszushegedű ma a csellónak felel meg, a nagybőgő pedig a kontrabasszushegedű volt.) Urát szolgálva azonban mégis tudós maradt – talán mert az uraság kevésbé szerette a muzsikát.

		1.	VESZETT FEJSZE ... (SZÓLÁS)	GYÁRKAPU! TERMÉSZET (LATIN)	OSZTRÁK FOLYÓ	ÁLLÓVÍZ	FAKAD, INDUL	A RÉNIUM VEGYJELE TŰSTÉNT	VADÁLLAT (NÉMET)	STRASSE (RÖV.)	BENT SZABI	FUNDAMENTUM	MAGAD HUNOR TESTVÉRE	OLASZ SZINÉSZ (FRANCO)	HOLLAND ÉS SPANYOL AUTÓJEL	LÓBIZTATÓ SZÓ
Mi a diéta lényege? A szerző nélküli válasz a rejtvény főSORAIBAN alakul ki.		A														I
		JEMENI ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL		ARADI ... MŰVÉSZET-TÖRTÉNESZ DÁTUMRAG				BÉKÉS ... (SZINESZNŐ) AKASZTÓFA					FELSŐTÁRSADALMI RÉTEG FUNDAMENTUM			
		METÁN, ... PROPÁN FÉRFINÉV (MÁJ. 28.)				HOMO SAPIENS NEHEZTEL					... DE L'ESTEN (ADY) MÁSHELYRE TESZ				EGYESI ... KURO-SZAVA (RENDEZŐ)	
2.	P	SZABÁSMINTA	MEGELÉGELEBENEDEK ... (MESÉS)		ARRA A LAPRA JEGYEZBARÁT (ARGÓ)					BETEGETGONDOZÓ KELETI SZÓTTES					NÉVELŐOLASZ SZERELEM	
TISZAVIRÁG-ÉLETŰ					A HATÁRHATÁRAI! VIDÉK, TARTOMÁNY		CÉGFELE (RÖV.) AZ ARGON VEGYJELE		KÁTÉI REMEK, POMPÁS			A RÁDIUM VEGYJELE BANKBETÉTI		OSZTRÁK, KAMBODZS, SPANYOL GK. KÖLTŐ (ÁSZLÓ)		
AUTÓ-VERSENYFELE				NAGY TESTŰ PAPAGÁJ ÁRKAROLÓ			ZENEDRÁMA INDIAI KIRÁLY VOLT					ÁZSIAI HEGYTÖMB NAURU FŐVÁROSA				
VÁGÓ					PORTUGÁL VÁROS VALAKIVEL SZEMBEN			ÁLLÍTANAK RÓLA BECÉZETT PIA					ANG. FILOZ. (SIR THOMAS) UTOLSÓ SZENTSÉG			
A PANASZ SZAVA			EBÉDEL A CSORDA A VAS VEGYJELE				TÉLI SPORTOT ŰZ A SZÉPNEM					FELTETT SZÁNDÉK ERRE FELE!				
BENT BENTI! MAGAS NÖVÉNY			A TÁBLÁRA JEGYEZ ROBIN ... (ANGOL HŐS)			REPTÉRI SZOLGÁLTATÁS SZABADULÁS MÓDJA				KARMESTER (ALBERTO) BOROGYIN HERCEGE					A KÉN VEGYJELE NOÉ KIKÖTŐJE	
		TELEFONSZÓ (ANGOL) A JÓ MODOR			AZ ÖSTÖRTÉNET RÉSZE AKKOR (FRANCIA)				IDEGEN IRÉN URAKAT IMITÁL						LAZA A KÖZEPÉNI! A VOLGÁBA ÖMLIK	
ÉLETRE VONATKOZÓ ELÓTAG			PÁROS TÓKE! FILOZÓFUS (IMMANUEL)		AIR INDIA (RÖV.) UGYANÚGY (LATIN)		CSAK FÉLIG! BALKÉZES (TÁJSZÓ)		BESÜGÓ! SZABAD TÁPLÁLKOZNIA			TILTÓSZÓ KÜL ELLENTÉTE		FRANCIA ARANY AMELY SZEMÉLYEK		AZ ŐRÖK VÁROS
OROSZ KÖLTŐ			AFRIKAI FOLYAM TÍZ (ANGOL)				LEVEGŐT IGÉNYLŐ BÉKE (OROSZ)					FED, BORÍT GLÉDA				
HOMOGEN ELEGY (FOLYADÉK)				TÖRZSI JELVÉNY PERUI AUTÓJEL				NEVEZETES BÁRÁNYHANG					SZÓLÓTÁMASZ ARATI!			
		NAPIER MÁSHÉV OLASZ AUTÓJEL				AZ ARANYEMBER FELESÉGE FÉLSZI!				FR. ÍRÓ (PIERRE) ZORRO JELE					AZONBAN FÉLÉV!	
VILÁGOS ANGOL SÓR	A											MODERN FEGYVER				

Február 17-i rejtvényünk megfejtése: **A Tadzs Mahalt is meg akartam venni, de nehéz volt átszállítani az óceánon.**

Aubameyang az első, aki négy élbajnokságban is triplázott

Fotó: az FC Barcelona közösségi oldala

Pierre-Emerick Aubameyang vált a XXI. század első olyan futballistájává, aki négy különböző élbajnokságban is mesterhármast szerzett – írta értékelésében a labdarúgás történetével és statisztikaival foglalkozó nemzetközi szervezet, az IFFHS.

A 72-szeres gaboni válogatott támadó, akit a londoni Arsenaltól igazolt le január legvégén az FC Barcelona, először kapott helyet a katalán elitalkulat kezdő tizenegyében, és harmadik fellépésén háromszor is eredményesnek bizonyult. A La Liga 25. fordulójának vasárnapi játéknapján a Valencia otthonában 4-1-re megnyert spanyol bajnoki meccsen Aubameyang két remek találat után a harmadikat sajátos módon érte el: Pedri kapáslövésébe tudniillik éppen hogy beleért, ám végül így is neki ítélték a Barca negyedik gólját.

A 32 éves csatár az IFFHS kimutatása szerint eddigi hét mesterhármásából az első 2012-ben, a francia Saint-Etienne színeiben jegyezte, majd Németországban, a Borussia Dortmund játékosaként négy alkalommal is triplázott a Bundesligában. Egy ízben – a 2016 novemberében a Hamburg elleni 5-2-es siker alkalmával – négy góllal vette ki a részét a győzelemből. Tavaly februárban az Arsenalban nyújtott kiemelkedőt, amikor angol csapata a Premier League-ben elsősorban az ő három találatának köszönhetően diadalmaskodott a Leeds felett 4-2-re.

Az IFFHS kitért rá, hogy a jelek szerint Aubameyang számára a február a legszerencsésebb időszak, mert az eddigi hétből három tripláját is az év második hónapjában szerezte. A szervezet anyagában azt is kiemelte, hogy a Barcelona történetében az utolsó 33 mesterhármás kivétel nélkül dél-amerikai játékos nevéhez fűződik: az argentin Lionel Messi 19, az uruguayi Luis Suárez 10, a brazil Neymar három, a chilei Alexis Sánchez pedig egy alkalommal vette be az ellenfél kapuját háromszor is spanyol bajnokin. Ezt a sorozatot szakította meg most Aubameyang.

Bajnokok Ligája: 32 másodperc kellett a Juventusnak a gólhoz

A címvédő Chelsea kedvező helyzetbe került a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjében, miután kedden 2-0-ra legyőzte a vendég Lille-t, míg a nap másik mérkőzésén a Juventus döntetlennel zárt a Villarreal vendégeként.

A londoni együttes Kai Havertz révén gyorsan vezetéshez jutott, majd a második félidő közepén Christian Pulisic kettőre növelte előnyét. A vendégek a folytatásban igyekeztek szépíteni, de kevés veszélyt jelentettek a hazai kapura.

A Juventus téli szerzeményének, Dusan Vlahovicnak a 32. másodpercben szerzett góljával villámgyorsan előnybe került,

majd az első félidőben megőrizte kapuját a góltól. A fordulás után negyedórán át a Villarreal veszélytelen volt, azt követően a torinói játékosok pontatlanná és könnyelművé váltak, majd a 66. percben egy óriási védelmi hibát kihasználva egyenlített a házigazda. A lefújásig a Villarreal uralta a meccset, de újabb gólt nem tudott szerezni, így a továbbjutás kérdése teljesen nyílt maradt.

Vlahovicnál korábban a BL történetében még senki nem szerzett gólt debütáló mérkőzésén.

A visszavágókat három hét múlva rendezik.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, nyolcaddöntő, első mérkőzések:

* Chelsea FC (angol) – Lille OSC (francia) 2-0 (1-0)

Gólszerzők: Havertz (8.), Pulisic (63.).

* Villarreal (spanyol) – Juventus (olasz) 1-1 (0-1)
Gólszerzők: Parejo (66.), illetve Vlahovic (1.).

Gulácsiék nehéz meccs előtt az Európa-ligában

Nehéz, de nem lehetetlen feladat előtt áll a három magyar válogatott játékost is foglalkoztató RB Lipcse együttese a labdarúgó Európa-ligában, ahol a nyolcaddöntőbe jutásért kiírt párharcának visszavágóját döntetlenről kezdi majd el a Real Sociedad otthonában.

A múlt heti első mérkőzésen Gulácsi Péter végig a kapuban állt, de Szoboszlai Dominikot csak a hajrában cserélték be, míg Willi Orbán betegség miatt hiányzott. Szoboszlainak így is sikerült maradandót nyújtania, mivel az ellene elkövetett szabálytalanság miatt kapott büntetőt a német csapat, amelyből sikerült egyenlítenie, s így elkerülnie a vereséget.

A spanyolországi meccset így is a Sociedad várhatja némi előnyből, de csak a hazai pálya okán, a Lipcsének ugyanis a kapott gólok miatt nem kell külön izgulnia, mivel az új szabályok szerint az idegenben lőtt gólt már nem veszik figyelembe az összevetésnél.

A mérkőzésen várhatóan a teljes magyar „hadtest” csatsorba állítható lesz a kezdő sípszótól, Orbán már a hétvégi, Hertha ellen 6-1-re megnyert bajnokin is játszott, Szoboszlai pedig szintén kezdő volt.

A forduló sláger párharca is döntetlenről folytatódik, miután múlt csütörtökön az FC Barcelona 1-1-re végzett a vendég Napolival. A végső győzelemre is esélyes két gárda olaszországi visszavágóján kiélezett csatára van kilátás, ami előtt a katalánok lehetnek valamivel jobb hangulatban, mivel a hétvégi bajnoki fordulóban önbizalomnövelő, 4-1-es győzelmet arattak Valenciában, míg a Napoli csak 1-1-et játszott a kiesés elkerüléséért küzdő Cagliari vendégeként.

A mai műsor

Európa-liga, a nyolcaddöntőbe jutásért, visszavágók:

* 19.45 óra: Dinamo Zágráb (horvát) – Sevilla (spanyol) (az első mérkőzésen: 1-3), Olimpiakosz (görög) – Atalanta (olasz) (1-2, TV: Pro X), Real Sociedad (spanyol) – RB Lipcse (német) (2-2, TV: RTL+), SS Lazio (olasz) – FC Porto (portugál) (1-2)

* 22.00 óra: SSC Napoli (olasz) – FC Barcelona (spanyol) (1-1, TV: Pro X), Real Betis (spanyol) – Zenit (orosz) (3-2), Glasgow Rangers (skót) – Borussia Dortmund (német) (4-2, TV: RTL+), Braga (portugál) – Sheriff Tiraspol (moldovai) (0-2)

Európa-konferencialiga, a nyolcaddöntőbe jutásért, visszavágók:

* 19.45 óra: Qarabag (azeri) – Olympique Marseille (francia) (az első mérkőzésen: 1-3), Maccabi Tel-Aviv (izraeli) – PSV Eindhoven (holland) (0-1), Randers (dán) – Leicester City (angol) (1-4), Bodö/Glimt (norvég) – Celtic Glasgow (skót) (3-1), Partizan Belgrád (szerb) – Sparta Prága (cseh) (1-0)

* 22.00 óra: Slavia Prága (cseh) – Fenerbahce (török) (3-2), PAOK Szaloniki (görög) – Midtjylland (dán) (0-1), Vitesse Arnhem (holland) – Rapid Bécs (osztrák) (1-2)

Ádám Martin behívót kaphat a magyar válogatottba

Legalább két-három játékost figyel a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya, Marco Rossi és stábja, közöttük a Paks csatárát, Ádám Martint.

A szakember szerint a támadó minden korábbiánál közelebb áll ahhoz, hogy behívják a nemzeti csapatba. Az 57 éves olasz szakvezető már egyeztetett is a 27 éves támadóval arról, mit kell tennie azért, hogy válogatott legyen. „Úgy látom, megfogadta a személyes tanácsaimat, jó formában és jó állapotban van” – mondta Ádámról Rossi. Hozzátette, ő az egyetlen valódi középcsatár jelenleg Szalai Ádám mellett, aki a válogatott rendelkezésére áll.

A kapitány kijelentette, számára Szalai Ádám a válogatott csapatkapitánya, és az is marad, de a középcsatár posztjára szeretné behívni Ádám Martint a következő összetartásra, ha a játékos megfelelően teljesít.

Az NB I-ben és más bajnokságokban futballozó, magyar felmenőkkel rendelkező légiósokkal – így a Puskás Akadémiában játszó Marius Corbuval, valamint az angol másodosztályú Barnsleyban szereplő Callum Stylesszal – kapcsolatban a kapitány elmondta, a Magyar Labdarúgó-szövetséggel közösen vizsgálják, hogy az adott játékosnak van-e vagy lesz-e valamikor lehetősége szerepelni a válogatottban.

A Kínából az Újpesthez igazolt 57-szeres válogatott Kádár Tamásról Rossi úgy vélekedett, ha a védő jól teljesít a

Fotó: a Paksi FC közösségi oldala

fővárosi lila-fehéreknél, akkor még lehet helye a nemzeti csapatban.

A magyar válogatott felkészülési mérkőzésen március 24-én a szerbeket fogadja a Puskás Arénában, majd öt nappal később, 29-én Észak-Írország vendégeként lép pályára Belfastban.

Eredményjelző

* 1. liga, 27. forduló: Konstancai Farul – Campionii FC Argeş 0-1, Academica Clinceni – CSU Craiova 1-3. *Az élcsoport:* 1. Kolozsvári CFR 1907 67 pont, 2. Bukaresti FCSB 59, 3. Voluntari 46.

* NB II, 24. forduló: Vasas FC – BFC Siófok 0-0. *Az élcsoport:* 1. Diósgyőri VTK 52 pont, 2. Vasas 47, 3. Szeged 45.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 26. forduló:* Arsenal – Brentford 2-1, Brighton & Hove Albion – Burnley 0-3, Crystal Palace – Chelsea 0-1, Southampton – Everton 2-0, Wolverhampton – Leicester 2-1, Leeds United – Manchester United 2-4, West Ham United – Newcastle United 1-1, Liverpool – Norwich 3-1, Manchester City – Tottenham 2-3, Aston Villa – Watford 0-1. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 63 pont/26 mérkőzés, 2. Liverpool 57/25, 3. Chelsea 50/25.

* *Spanyol La Liga 21. forduló:* Atlético Madrid – Levante 0-1; 25. forduló: Athletic Bilbao – Real Sociedad 4-0, Betis – Mallorca 2-1, Osasuna – Atlético Madrid 0-3, Celta Vigo – Levante 1-1, Espanyol – Sevilla 1-1, Cádiz – Getafe 1-1, Elche – Rayo Vallecano 2-1, Granada – Villarreal 1-4, Valencia – FC Barcelona 1-4, Real Madrid – Alavés 3-0. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 57 pont, 2. Sevilla 51, 3. Betis 46.

* *Olasz Serie A, 26. forduló:* Fiorentina – Atalanta 1-0, AS Roma – Hellas Verona 2-2, Cagliari – Napoli 1-1, Bologna – Spezia 2-1, Venezia – Genoa 1-1, Inter – Sassuolo 0-2, Juventus – Torino 1-1, Sampdoria – Empoli 2-0, Udinese – Lazio 1-1, Salernitana – AC Milan 2-2. *Az élcsoport:* 1. AC Milan 56 pont/26 mérkőzés, 2. Inter 54/25 (55-22), 3. Napoli 54/26 (47-18).

* *Német Bundesliga, 23. forduló:* Hertha BSC – RB Lipcse 1-6, 1. FC Köln – Eintracht Frankfurt 1-0, Mainz – Bayer Leverkusen 3-2, Arminia Bielefeld – Union Berlin 1-0, Borussia Dortmund – Mönchengladbach 6-0, Augsburg – Freiburg 1-2, Wolfsburg – Hoffenheim 1-2, VfB Stuttgart – Bochum 1-1, Bayern München – Greuther Fürth 4-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 55 pont, 2. Borussia Dortmund 49, 3. Bayer Leverkusen 41.

* *Francia Ligue 1, 25. forduló:* St. Etienne – Strasbourg 2-2, Lorient – Montpellier HSC 0-1, Nantes – Paris St. Germain 3-1, Bordeaux – AS Monaco 1-1, Nice – Angers 1-0, Olympique Marseille – Clermont 0-2, Lille – Metz 0-0, Lens – Lyon 1-1, Reims – Brest 1-1, Stade Rennes – Troyes 4-1. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 59 pont, 2. Olympique Marseille 46, 3. Nice 45.

Hitben erősödni, lelkiekben gazdagodni

Házasság hete tartalmas programokkal

Bálint-nap környékén minden évben egy hétig a házasság és a család fontosságára kívánja irányítani a figyelmet a házasság hete. Az elmúlt hét több vidéki településen, közösségekben ennek jegyében telt.

Gligor Róbert László

Keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával, számtalan nagyváros, település, közösség részvételével évente ünnepeljük a házasság hetét, ez mára négy kontinens 21 országában van jelen.

A házasságban a felek megtapasztalhatják a feltétel nélküli szeretet, a hűség és az őszinte megbocsátás értékét egy nekik rendelt társon keresztül. A házasságban egy férfi és egy nő saját elhatározásából elkötelezi magát, hogy egymás bátorítására, segítésére és

került sor, aki nem tudott jelen lenni, az az interneten hallgathatta meg (vagy megteheti ezután is). Az előadások alaptémája ugyanaz volt, de nem kapcsolódtak szorosan egymáshoz (dr. Kiss Jenő: Valóban jobban boldogul kettő, mint egy?!; dr. Horváth Levente: Kezdjük válással – folytassuk boldog házassággal; dr. Kovács Szabolcs: Átalakuló női és férfiszerepek napjainkban; Bántó-Tamás Szilveszter és Csilla: Maradjunk együtt!; Buksa Ferenc családfakutató az elmúlt évszázadok házasságaira világított rá). Az előadások előtt és után könyveket lehetett vásárolni a helyszínen, vagy előzetesen is rendelni lehetett.

Az érdeklődőket egy másik érdekes programpontra, házasságimás-estára is hívták és várták hat napon át párban, de akár egyedül is, két helyen, előzetes jelentkezéssel, ugyanis egy többállomásos imaséta 30-40 percet

egy kérdést vagy feladatot közöltek, amelyet az érdeklődők megválaszolhattak: Ha filmet forgatnának a házasságokról, mi lenne a címe? – volt az első kérdés. Kellett keresni egy dalt, ami róluk szól, ahogyan érzik magukat, vagy amilyen a párkapcsolatuk. Azt is kérték, osszák meg, hogy milyen idézet volt az esküvői meghívójukon, esetleg az esküetési prédikáció bibliai alap gondolatát, ha emlékeznek rá, vagy osszanak meg egy szelfit magukról, kiegészítve egy mondattal a házasságukról, és mondják el, mit tanultak szüleik házasságából.

A szervezők egyike, Kiss Zsuzsanna unitárius lelkész úgy értékelte, számára az egyik legnagyobb áldás, hogy sikerült ezt a közös programot megszervezni, amely mindenki számára érték és ajándék volt. Nagyobb számú érdeklődőt szólaltattak meg: minden

Maradjunk együtt – akkor is, ha...?

Balavásáron évente tartanak házasság heti rendezvényeket, idén is megszólítottak minden érdeklődőt. A hét folyamán elgondolkodtató kérdéseket vetettek fel, például a szerelmesek napján azt, hogy tényleg olyan „fényes” egy kapcsolat a hétköznapi taposómalmában? Ez már önmagában hozta a figyelmet: ott kell lennie Istennek, hogy maradjunk együtt. A közösségi térben imákat, jó tanácsokat is megosztottak, miszerint egy kapcsolat folyamatosan az egymáshoz való alkalmazkodásról vagy éppen egymás elfogadásáról szól, a házasság pedig egy műhely, amelyben két ember bölcsességgel, türelemmel és kölcsönös lemondással a boldogságon dolgozhat. A hét zárónapján, vasárnap délután a Balavásárért Egyesület és a helyi református egyházközség közös szervezésében a református templomba hívtak kortól függetlenül minden házaspárt és minden érdeklődőt körbejárni néhány, a házassághoz kapcsolódó mindennapi kérdést, és főleg a hét kérdését: maradjunk együtt akkor is, ha...?

A lukafalvi és ilencfalvi református gyülekezetben is évek óta szerveznek programokat a házasság hete alkalmából, volt amikor közös

vacsora mellett beszélgettek, de volt már magyarországi meghívottjuk is, aki a házassági konfliktusok megoldásáról beszélt. A tavalyi a járvány miatt elmaradt a rendezvény, idén pedig óvatosabban szerveztek programot: a gyülekezetből minden kerek évfordulós házaspárt meghívtak a múlt vasárnapi istentiszteletre, amelynek keretében a megjelenteknek tavaszi virágot és házasság heti áldást nyújtottak át. Egyelőre csak egyszeri programokról van szó, település szintjén nehezebb lenne egyhetes rendezvénysorozatot szervezni – mondta el lapunknak Szővérffy Melinda tiszteletes asszony.

Különleges szentmise

Nyáradselyében is igény mutatkozott idén a házasság heti rendezvényekre. A kezdeményezést örömmel karolta fel Lukács János plébános, aki minden házaspárt meghívott egy különleges szentmisére: a megjelent tizenkilenc párnak a meghívott nagyapja Török László és felesége beszélt házasságuk tapasztalatairól. A meghitt, családias hangulatú templomi szertartás keretében a párok megújították házassági esküjüket, majd a plébánián szeretetvendégség keretében folytatódott a kellemes beszélgetés – számolt be lapunknak Kis Lidia.

Nyáradszeredában nagy érdeklődés övezte az idei programot

Fotó: Kiss Zsuzsanna

védelmére törekszik egész életében. Ilyen módon a házasság felelősségteljes, biztonságos és meghitt közösséget jelent számukra, és áldásul szolgál életük minden más területén is.

A házasság hete széles körű összefogásra törekszik, gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét. Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat épít az adott közösségben élő házaspárok és családok felé, ami segíti életüket, boldogulásukat.

Hazánkban idén 15. éve ünnepeljük a házasság hetét. A vasárnap kezdődő országos rendezvénysorozat alkalmából Gary Chapman világhírű párterapeuta, az öt szeretetnyelv „atyja” videóüzenetet küldött a magyar pároknak, és a házasságban való közös fejlődésre biztatott mindenkit, hiszen tapasztalata szerint a magyar párokat nagyon érdekli, hogyan fejlődhet a házasságuk.

Érték és ajándék

Nyáradszereda idén is bekapcsolódott a kezdeményezésbe, ezúttal a helyi történelmi egyházak és az unitárius Gondviselés segélyszervezet szervezésében voltak érdekes és értékes programok. A középiskola dísztermében esténként előadásokra

vett igénybe. A hat állomásból álló úton elgondolkodtató kérdéseket és feladatokat kapott a résztvevő, az egyes állomások imádságra, beszélgetésre indították Istennel.

Házasság heti játékot is indítottak a szervezők, amely során a program internetes közösségi csoportjában

este mintegy félszázan voltak az előadásokon, igény volt a könyvvásárokról, az imasétákra is legalább húszan jelentkeztek. Sikertörténetnek nevezhető az idei rendezvény, és remélik, hogy lesz folytatása – mondta el lapunknak a Gondviselés segélyszervezet munkatársa.

A lukailencfalvi református gyülekezetben virággal és áldással fogadták az érdeklődőket

Fotó: Bodó Ágota

Târgu Mureș
Marosvásárhely

Átadtuk a multifunkcionális sporttermet

A ligeti parkban található épületben mátol egy modern sportlétesítmény kapott otthont. A február 22-i avatón és átadón jelen voltak: Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, Szászgáspár Barnabás, a Marosvásárhelyi Városi Sportklub igazgatója, a klub sportolói, edzői, illetve újságírók.

A sokáig elhanyagolt épület nemrég a VSK ügykezelésébe került, az megtette az első lépéseket, ami után teljesen megújulhatott a létesítmény, és modern felszerelést, berendezéseket kapott.

A munkálatok mintegy négy hónapig tartottak Kovács Géza projektvezető felügyelete alatt, aminek eredményeképpen az 550.000 lejes befektetés nyomán kialakult a mai létesítmény: a felújítás mellett modern sporteszközöket, berendezéseket kapott, modern biztonsági technológiával és kamerás megfigyelőrendszerrel is felszerelték.

A termet elsősorban a VSK sportolói fogják használni, de más sportstruktúrákkal is lesz lehetőség az együttműködésre.

„Egy újabb lépést tettünk a marosvásárhelyi sportélet újjáélesztésére. Továbbra is támogatjuk és értékeljük városunk sportolói. A sport összeköt, közösséget épít és városunk hírnevét zászlaját előreviszi” – mondta az átadáson *Soós Zoltán* polgármester.

Szászgáspár Barnabás, a VSK igazgatója a sportolók és edzők nevében is megköszönte a befektetést, de azoknak is, akik az elmúlt négy hónapban azért dolgoztak, hogy megvalósuljon a multifunkcionális sportterem.

„Mi inkább az eredményeken keresztül szeretünk beszélni, de most meg kell köszönnünk mindazoknak, akik közreműködtek a projekt megvalósításában. Ezt a termet több száz sportoló és sportstruktúra fogja használni, elsősorban a sajátos fizikai felkészülésben” – mondta *Szászgáspár Barnabás*.

A kétszintes létesítmény három részből áll: egy terheléses rész – súlyzókkal, olyan gépekkel, eszközökkel, amelyek lefedik az összes izomcsoportot –, egy kardio rész – futógé-

pekkel, kerékpárokkal és evezőgépekkel –, a harmadik pedig az úgynevezett kontaktrész, amely egyebek mellett a küzdősportokat szolgálja ki: ökölvívó szorítóval, bokszsákokkal ellátva, valamint elasztikus szőnyeggel, amit a harcművészeteknél és más sportágaknál használnak.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MAROSVÁSÁRHELY központjában levő FOGORVOSI RENDELŐ FOGORVOST alkalmaz. Tel. 0727-300-265. (14946-I)

A THEREZIA KFT. GÉPKOCSIVEZETŐT alkalmaz. Önéletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0265/322-441, 0749-228-434-es telefonszámokon lehet. (66309-I)

MAROSVÁSÁRHELYI CÉG HOLLANDIAI MUNKAPONTRA alkalmaz ASZTALOST, ÁCSOKAT. Amit ajánlunk: 15 eurós órabér. Tel. 0762-986-532. (22965-I)

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: garázsjavítást, ács-munkát és bármilyen javítást. Hívjanak bizalommal. Tel. 0767-837-782. (14836)

GYERMEKSZERETŐ dadust keresünk hosszú távra Marosvásárhelyen. Tel. 0742-940-744. (14810-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőszigetelést, tetőjavítást, manzárdkészítést bármilyen anyagból, ácsmunkát. Tel. 0749-922-637. (14956-I)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb tetőjavítást, külső, belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (14887-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádógos-munkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgősségi javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0721-841-390, Miklós. (14843)

VÁLLALUNK ház körüli munkát, kerítéskészítést, járólapterakást, tetőkészítést és más sürgős javítást. Tel. 0759-552-041. (14932)

MEGEMLÉKEZÉS

„Nem múlnak ők el,
kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok,
évek.”
Fájó szívvel emlékezünk id. PÁLFFY GYULÁRA február 24-i hirtelen eltávozásának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét örökké őrzi felesége, gyermekei, unokái, menyei, veje, testvére és rokonai. (15034)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, testvér, após, apatárs, rokon, jó ismerős, szomszéd, özv. CSOMAFÁY ZOLTÁN-ÁRPÁD életének 79. évében hirtelen elhunyt.
Drága halottunk temetése 2022. február 26-án, szombaton délnél 12 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.
Emlékezetünkben örökre élni fog. (15050-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a drága édesanyát, testvért, nagymamát és dédnagymamát,
HALMEN IMOLÁT
2022. február 21-én, 90 éves korában az Úr magához szőlította.
A gyászoló család. (15048-I)

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

Az RMDSZ Maros megyei szervezete őszinte részvétét és együttérzését fejezi ki Karácsony Károly polgármesternek és családjának szeretett ÉDESAPJA elvesztése miatt. Nyugodjék békében!
Az RMDSZ Maros megyei szervezete. (15044-I)

Együttérzésünket fejezzük ki a családnak özv. SIKÓ ILONA elhunytá alkalmából. Emlékét megőrizzük. Nyugodalmá legyen békés!
A Lőrincz család Marosvásárhelyről. (15049)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthonigondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110
- Optika-Optofarm
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
 - 0265/263-351
 - 0265/263-354
 - 0265/250-344
 - 0756-468-658
 - 0729-024-380
 - 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446

- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077
- Prefektúra - 0365/404-664
- RDS-RCS - 0265/266-801
- 0365/400-401
- 0365/400-404
- 0800-801-929
- 0265/929
- 0265/200-928
- 0800/800-928
- Áramszolgáltató vállalat
 - vidék - 0265/215-702
 - Delgaz Grid - 0265/208-888
 - 0265/208-800
 - 08008 208-888
 - 0265/254-625
 - 0265/236-284
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888
 - 0265/254-625
 - 0265/236-284
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/215-119
- Vasútállomás - 0744-282-710
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Egy jó év **KEDVEZMÉNYEKKEL**
kezdődik!

**20% kedvezmény szemüvegkeretekre és
napszemüvegekre!**

Részletek az üzletekben!

**MAROSVÁSÁRHELY
(KÖZPONT)**
P-ȚA MĂRĂȘEȘTI, NR. 21.
0733 553 976

**MAROSVÁSÁRHELY
(TUDOR)**
(CART. TUDOR)
B-DUL 1 DEC. 1918, NR. 126.
0755 088 379

MAROSLUDAS
STR. B-DUL 1 DEC. 1918. NR. 7.
0735 786 853

MEDGYES
STR. POMPIERILOR NR. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
STR. POMPIERILOR, NR. 1.
0733 553 973

**SZÁSZRÉGEN
(CARDINAL)**
STR. CARDINAL ALEXANDRU
TODEA, NR. 25/A
0728 908 856

DICSŐSZENTMÁRTON
STR. VICTORIEI, NR. 21.
0736 386 353

**SZÁSZRÉGEN
(LIBERTĂȚII)**
B-DUL LIBERTĂȚII 12/2
0733 553 971

26. nemzetközi borverseny Balavásáron

A Kis-Küküllő Menti Szőlészeti Társulás szervezésében március 8–12. között lesz a 26. nemzetközi borverseny Balavásáron, a Romantik vendéglőben.

Egy minta 3 db 0,7 l-es, dugaszolt és felcímkézett palack borból áll. A címkén fel kell tüntetni a bor származási helyét, a jelégét, fajtáját, évjáratát. Egy minta benevezési díja 20 lej.

A program:

– március 8-án 10 és 17 óra között a borminták begyűjtése a Romantik vendéglőben

– március 9-én 10–16 óra között a borok besorolása

– március 10-én a borok elbírálása

– március 11-én értékelés, a diplomák kitöltése

– március 12-én 10 órától ünnepélyes eredményhirdetés, díjazás, díszbéd

Az ebédjegyeket – 100 lej/fő – a vendéglő recepcióján lehet megvásárolni. A járványügyi szabályok betartása kötelező. Az esetleges változásokat időben közöljük.

Bővebb felvilágosítás a következő telefonszámokon:

– Sütő Árpád: 0722-148-210

– Miklós Gyula: 0741-125-909

– Balogh Gyula: 0745-358-548

A szervezőbizottság

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

**Cs. Szabó Sándor
Koppány fiai**

**Hüse Lajos
A turul
árnyékában**

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Hirdetőink figyelmébe!

Felhívjuk hirdetőink
figyelmét, hogy hirdetések feladhatnak
a szerkesztőségben,
valamint a nepujas.ro weboldalon levő
online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen
a reklam@e-nepujas.ro címre.
Érdeklődni a 0265/268-854-es
vagy 0742-828-647-es telefonszámon,
9–14 óra között.

Hirdessen Maros megye
legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti
online is.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

r.a.d.i.o
gaga
www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

MOZAIK
MINDEN HÉTKÖZNAP
18:20

RexoGold
a te zálogházad
Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro